

De Interne geschillenbeslechting van de K.B.V.B. (*)

Marc Morren

HOOFDSTUK I: DE BONDSJURISDICTIES.

§ 1) De bondsjurisdicties in het algemeen.

Alvorens de onderscheiden bevoegdheden van de verschillende bondsjurisdicties uiteen te zetten, is het noodzakelijk om vooraf enkele algemene kenmerken te belichten.

1. De bondsjurisdicties zijn disciplinaire instanties

Geen enkele vereniging kan haar doel nastreven dan door middel van een interne organisatie, die op orde en tucht gebaseerd is. Vandaar dat, op grond van art. 20 G.W. en voortvloeiend uit het wezen van de vereniging, elk intern verenigingsgezag noodzakelijkerwijze over voldoende tuchtrechtelijke bevoegdheden beschikt om de inbreuken vanwege de leden op het eigen verenigingsrecht met disciplinaire sancties (gaande tot de uitsluiting uit de groep) te bestraffen.

De tuchtmacht van de Bond werd in het verleden trouwens herhaaldelijk bevestigd. Zo stelde de burgerlijke rechtbank te Brussel in een vonnis van 13 oktober 1976 (de zaak Jurion t. de V.Z.W. K.B.V.B.) dat de "tuchtrechtelijke bevoegdheid t.o.v. een aangesloten speler conform is aan art. 20 G.W." en dat "de uitsluiting van een lid tot de essentie van een vereniging behoort."

2. De bondsjurisdicties hebben een beperkte bevoegdheid

De bondsjurisdicties zijn interne rechtscolleges die hun uiteindelijke grondslag in het bestaan en de werking van de Bond zelf vinden. Daarom blijven hun bevoegdheden noodzakelijk beperkt tot de bondsleden en het bondsleven.

De bevoegdheid *ratione personae* wordt in art. 6 BR. omschreven. Het bepaalt dat de Bond de meest uitgebreide rechtsmacht heeft over de

(*) Op aanvraag bij de redactie zijn ook verkrijgbaar in fotocopie ($\pm$ 90 blz.):

- een grondige bespreking van de verschillende statuten van de voetbalspelers
- studie van de zaak Beerschot
- het tuchtrecht *strictu sensu*.

spelers, de houders van een aansluitingskaart, de clubs en hun al dan niet bezoldigd personeel. Bovendien kunnen de bondsjurisdicties aan alle niet-leden, die het bondsrecht aanzienlijk overtreden, iedere aansluiting in de toekomst verbieden.

De bevoegdheid *ratione materiae* wordt vagelijk in art. 131 BR. aangestipt. Het bepaalt dat elk lid zich door zijn toetreding ertoe verbindt *om alle geschillen van sportieve oorsprong* aan de bevoegde bondsjurisdicties voor te leggen en de door deze colleges getroffen beslissingen uit te voeren. Deze bevoegdheid beslaat dus enkel de feiten en geschillen, die inherent zijn aan de voetbalsport en/of die voortvloeien uit het interne bondsleven, zoals b.v. alle betwistingen i.v.m. de officiële competities. Dit neemt niet weg dat sommige geschillen, die binnen het bondskader ontstaan zijn, onder de bevoegdheid van de gewone staatsrechtbanken vallen. Zo is de correctionele rechtbank bevoegd wanneer 2 tegenstrevers in een officiële competitiewedstrijd van de Bond een persoonlijke vete uitvechten, met ernstige slagen en verwondingen tot gevolg. Bovendien zal deze externe geschillenbeslechting door de correctionele rechtbank gepaard gaan met het opleggen van de zwaarste interne tuchtsancties door het Uitvoerend Comité (U.C.) - m.n. de schrapping van de bondslijsten. Ten slotte kan elkeen, bij twijfel over de bevoegdheid van de Bond, het U.C. verzoeken om zijn zaak extern -d.w.z. door de gewone staatsrechtbanken - te laten beslechten. Een veel voorkomend voorbeeld betreft de zaken waarin een schade als gevolg van een aanranding, niet onmiddellijk, noch exact kan bepaald worden. Dit laatste is vooral op scheids- en grensrechters van toepassing.

3. De noodzaak aan interne bondsjurisdicties

De Bond beschikt over een indrukwekkende gerechtelijke organisatie, die elk hoger beroep en elke cassatievoorziening (heroproeping of evocatie genoemd) tegen zijn beslissingen aan de daartoe bevoegde interne bondsinstanties voorbehoudt.

Tegen deze gang van zaken is veel kritiek gerezen.

De enen willen de gewone rechtbanken als beroepsinstantie voor de beslissingen van de bondsgerechten laten fungeren, ten einde een eerlijke en openbare behandeling van de zaak te waarborgen. Anderen willen alle geschillen i.v.m. sportrechten op grond van art. 92 G.W. aan de rechtbank van eerste aanleg toewijzen.

Toch is m.i. het behoud van het huidig bondssysteem noodzakelijk voor een efficiënte werking van de vereniging.

Enerzijds is het bondsrecht een bijzonder disciplinair recht, dat vele rechtsbegrippen en rechtscategorieën bevat, die in het gemene recht een heel andere betekenis hebben.

Bovendien heeft dit bondsrecht slechts zin in functie van de specifi-

teit van het bondsdoel en het bondsleven. Vandaar dat alleen de bondsjuristen en de bondsrechters, door hun jarenlange praktijk en ervaring, de enige onderlegde personen inzake het bondsrecht en zijn interpretatie uitmaken.

Anderzijds zou de gewone rechter, die wil beslissen, te veel studietijd nodig hebben, gelet op de relatieve complexiteit van dit bondsrecht. En benevens een permanente overbelasting van de dagtaak van de gewone rechter, zou daarenboven elk normaal verloop van de ingerichte competities verstoord worden, doordat de specificiteit van het bondsdoel een uiterst snelle beslissing en uitvoering eist. Tenslotte kan het argument van diegenen, die het gebrek aan eerlijke en openbare rechtsbedeling aanklagen, ontzenuwd worden door de constante bekommernis van de Bond om de rechten van de verdediging en het recht op bijstand maximaal uit te breiden.

De eigenheid van het bondsrecht veronderstelt dus doelmatigheidshalve een autonome, interne geschillenbeslechting, die moet gehandhaafd blijven, zolang het gaat om feiten en geschillen van sportieve oorsprong.

4. Enkele gemeenschappelijke kenmerken van de bondsjurisdicties

- a. *De samenstelling (art. 149 BR.):* De leden van de 3 belangrijkste comités het Uitvoerend Comité, het Beroepscomité eerste kamer en het Sportcomité worden door de Algemene Vergadering (A.V.) verkozen. De leden van al de vorige bondsjurisdicties worden principieel door het U.C. benoemd - met goedkeuring van de A.V.

Kenmerkend voor al de bondsjurisdicties, die op nationaal vlak werkzaam zijn, is hun paritaire samenstelling uit Nederlandstaligen en Franstaligen: de Bond is immers geen gesplitste vereniging.

Vervolgens bestaan er in hoofde van de bondsrechters een aantal onverenigbaarheden, die de strikte onafhankelijkheid inzake de berechting moeten verzekeren. Zo mag een lid geen deel uitmaken van 2 comités, noch van een comité en een commissie, behalve van een commissie met een tijdelijke opdracht.

De onpartijdigheid van de bondsrechters wordt verzekerd door de bepaling van art. 149b BR., dat stelt dat de leden van comités en commissies noch scheidsrechters, noch spelers, noch oefenmeesters onder contract mogen zijn en dat zij geen enkele officiële functie op het terrein mogen uitoefenen. Zodoende wordt vermeden dat iemand rechter in zijn eigen zaak zou zijn of tenminste dat een bondsrechter enig belang bij een zaak zou kunnen laten gelden.

Ten slotte kan men vaststellen dat er vele juristen in de schoot van de bondscomités en de bondscommissies zetelen. Dit fenomeen is niet onbelangrijk want dank zij hun kennis van het gemene recht, het contrac-

tenrecht en het proceduraal recht, vormen ook zij onmisbare ketens voor een behoorlijke rechtsbedeling.

b. *De bevoegdheden (art. 153 BR.)* De bondsjurisdicties beschikken over voldoende disciplinaire of tuchtrechtelijke bevoegdheden. De concrete inhoud en draagwijdte ervan, wordt in art. 153 BR. aangetroffen.

Dit artikel geeft immers een opsomming van de verschillende tucht-sancties, die de comités en de commissies mogen opleggen. Het zijn geldboetes tot een bepaald maximum, maatregelen van bijzondere aard, allerhande schorsingen en de schrapping, die evenwel exclusief aan het U.C. toebehoort. Bovendien kunnen ze de clubs, onder bepaalde omstandigheden, met puntenverlies sanctioneren en is elke bondsjurisdictie bevoegd om morele sancties, zoals de blaam en de verwittiging, uit te spreken.

Er weze nog opgemerkt dat al de bevoegdheden van de commissies niet meer dan door het U.C. gedelegeerde bevoegdheden zijn (art. 148b BR.)

c. *De rechtspleging (art. 154 BR.):* Ook de bondsrechtpleging is behoorlijk uitgewerkt.

Nadat de bevoegde bondsgerechten op een geldige wijze van een zaak gevat zijn, worden de partijen bij brief opgeroepen. Deze oproepingsbrief moet vermelden of de verschijning facultatief dan wel verplicht is. In de praktijk gebeurt de oproeping onder de verantwoordelijkheid van de gerechtigde correspondent van de club, waaraan de partijen toegewezen zijn. Hetzelfde scenario geldt voor de oproeping van clubs. Na de oproepingsfase mogen de partijen gedurende een beperkte termijn het dossier van de zaak inkijken. Daarna wordt de zaak ter zitting behandeld. Om de rechten van de verdediging aanzienlijk te waarborgen, mag een aangesloten lid, dat ter verschijning wordt opgeroepen, zich laten bijstaan door een tolk(taalwaarborg), door een meerderjarig familielid tot in de derde graad voor een lid jonger dan 16 jaar, door een meerderjarig bondslid, dat sedert tenminste 1 jaar aan dezelfde club als de aangeslotene is toegewezen, of door een in de balie ingeschreven advocaat. Hetzelfde geldt voor de opgeroepen clubs, die evenwel maar door het strikt nodige aantal afgevaardigden mogen vertegenwoordigd worden.

Aangezien de procedure essentieel mondeling is, behalve bij de heroproeping en indien het U.C. er niet anders over beslist, worden de partijen achtereenvolgens gehoord en geconfronteerd. Indien de bondsrchters het noodzakelijk achten, kunnen ook getuigen, onder wie zelfs niet-leden, opgeroepen en gehoord worden. Na dit verhoor trekt het rechtscollege zich terug om te beraadslagen. Opdat een beslissing geldig zou zijn, moet ze met de meerderheid der stemmen genomen

worden. Tevens is vereist dat er tenminste 3 leden op het ogenblik van de stemming aanwezig zijn. Deze mogen zich niet onthouden. Bij staking van stemmen, is de stem van de voorzitter beslissend.

Tenslotte volgt de uitspraak, die tevens als officiële betekening van de beslissing geldt. De publicatie in het "Sportleven" is slechts een aanvullende kennisgeving.

Een bijzonder geval betreft de behandeling bij verstek.

Wanneer een partij niet verschijnt, kan zij altijd bij verstek geoordeeld worden. Zelfs indien ze op regelmatige wijze verontschuldigd is, mag de bevoegde bondsinstantie oordelen dat de behandeling van de zaak in het belang van de Bond, de club of de aangeslotene, moet doorgaan.

Was de verschijning verplicht, dan kan de bevoegde bondsinstantie, indien de afwezigheid tenminste 24 uur van tevoren gerechtvaardigd was, de behandeling van de zaak naar een volgende zitting verschuiven.

Principieel is tegen elk verstekvonnis binnen de 6 werkdagen verzet mogelijk. Deze nieuwe beslissing is op haar beurt vatbaar voor hoger beroep. De termijn hiervoor bedraagt eveneens 6 werkdagen.

Voor zaken die het gevolg zijn van een scheidsrechtersverslag is de situatie enigszins anders.

Gelet op het in principe onfeilbaar gezag van de scheidsrechter - het woord van de scheidsrechter is waarheid en niets dan de waarheid - is het immers onmogelijk om voor deze zaken begeleiding, bijstand en vertegenwoordiging toe te staan.

Slechts indien men de taal van de procedure niet spreekt, mag men op de bijstand van een tolk beroep doen. Daarenboven is het onmogelijk om voor de zitting het scheidsrechtersverslag in te kijken.

Terecht wordt hier beweerd dat de rechten van de verdediging te kort gedaan worden, alhoewel de noodzaak aan overbescherming van de scheidsrechters - o.a. omwille van het toenemend geweld tegen hun personen en gezag - evenzeer onmisbaar is.

Vandaar dat er in de nabije toekomst verandering op til is. Onder impuls van de werkgroep GOBERT, opgericht door het Protocol van Akkoord 80, wordt er trouwens naar gestreefd om de hele bondsrechtpleging in functie van een maximale, doch harmonieuze bescherming van de rechten van de verdediging en van het gezag van de scheidsrechter om te vormen.

Dan zullen de mededeling van de stukken en een beperkte juridische bijstand - ook voor zaken die het gevolg zijn van een scheidsrechtersverslag - geldend recht zijn ...

§ 2. De verschillende bondsjurisdicties

1. Het Uitvoerend Comité (art. 159 BR.)

Het U.C. is de opperste bondsjurisdictie voor alle geschillen, die onder de rechtsmacht van de Bond ressorteren.

Zijn bevoegdheden staan opgesomd in art. 159 BR. Bovendien beschikt het U.C. krachtens art. 10 BR. over een residuaire bevoegdheid om alle niet-geregelde materies te interpreteren onder voorbehoud van de niet-verwerping door de eerstvolgende A.V.

Het U.C. vervult, ten eerste, de rol van de bondscassatierechter. Het beslist over de heroproeping van een zaak telkens wanneer het een inbreuk (b.v. een procedurefout) op de reglementen vaststelt of het bestaan van een nieuw feit, dat van aard is om de beslissing van de bondsinstanties te wijzigen, zich voordoet. Deze procedure van heroproeping wordt in art. 130 BR. geregeld.

Ten tweede, is het U.C. exclusief bevoegd om de zwaarste tuchtsancties uit te spreken. Daartoe behoren het uitspreken van de schrappingen van de clubs en aangeslotenen en het opleggen van preventieve schorsingen, ingeval van ernstige incidenten zoals een aanranding van de scheidsrechter. T.o. de niet-leden kan het onder dezelfde omstandigheden iedere aansluiting in de toekomst verbieden.

Verder beslist het U.C. eveneens soevereen en zonder mogelijkheid tot verhaal over de voorstellen tot sanctionering van de geselecteerde spelers of van de nationale elftallen, die onder de leiding van de Technische Commissie van het U.C. staan.

Ten slotte fungeert het U.C. als beroepsinstantie in 2 specifieke gevallen. Enerzijds doet het uitspraak in hoger beroep over de beslissingen van elke commissie, die door het U.C. of door de A.V. werd aangesteld, met uitzondering van de Centrale Scheidsrechterscommissie (C.S.C.), de Provinciale Scheidsrechterscommissie (P.S.C.), de Controlecommissie (C.C.), de Commissie voor het statuut van de speler (C.S.S.) en de Rechtscommissie (R.C.) afdeling Geschillen.

Anderzijds behandelt het U.C. elk hoger beroep tegen de beslissingen, die het BC. en het scheidsrechterscollege t.o.v. de leden van de officiële comités en commissies in eerste aanleg genomen hebben.

Andere bevoegdheden die hier niet aan bod zullen komen, betreffen o.m. de beoordeling van de geschillen die tussen 2 Kalendercommissies rijzen en de beslechting van de geschillen tussen Belgische en buitenlandse clubs, dit in samenwerking met de nationale bonden, die erbij betrokken zijn.

Als hoogste bondsjurisdictie bekleedt het U.C. een uiterst bevoorrechte positie.

Het vergadert in plenaire- of spoedzittingen al naargelang de belan-

grijsheid van de zaken en het is de enige bondsinstantie die op haar eigen beslissingen kan en mag terugkomen.

Bovendien verkrijgen de 16 leden, die door de A.V. verkozen worden, door hun lidmaatschap bij het U.C. automatisch de hoedanigheid van vennoot van de V.Z.W. "K.B.V.B."

De procedure van heroproeping (art. 130 BR.): De heroproeping is een procedure die onder de uitsluitende bevoegdheid van het U.C. valt. Er zijn 3 soorten: de administratieve heroproeping, de heroproeping van rechtswege en de heroproeping bij geschil.

Van belang is de heroproeping bij geschil, waarbij een tegen een club of aangeslotene getroffen beslissing, op *verzoek van de betrokkene*, voor een nieuw onderzoek naar de bondsinstantie, die ze genomen heeft, wordt teruggestuurd.

De uitoefening van dit heroproepingsrecht is echter beperkt: het U.C. mag het slechts gebruiken wanneer het een inbreuk op de reglementering vaststelt of wanneer het bestaan van een nieuw feit, dat van aard is om de beslissing van de bondsinstantie te wijzigen, zich voordoet. De zaken, waarover het U.C. in tweede instantie uitspraak doet, kunnen bovendien enkel wegens het bestaan van een nieuw feit heroproepen worden.

Vervolgens moeten er verschillende ontvankelijkheidsvereisten vervuld worden. Zo moet het verzoek aangetekend opgezonden worden in 3 exemplaren aan het Algemeen Secretariaat (A.S.) binnen de 6 werkdagen, die volgen op de uitspraak van de omstreden beslissing of op de ontdekking van het nieuw feit. Daarenboven moet het met redenen omkleed zijn en ondertekend worden, ofwel door de gerechtigde correspondent van de club, die de heroproeping aanvraagt, ofwel door de aangeslotene, indien hijzelf om de heroproeping verzoekt.

Ten slotte is het verzoek om heroproeping bij geschil slechts ontvankelijk - behalve ingeval van het bestaan van een nieuw feit - voor zover de zaak voordien in hoger beroep is beslecht geweest.

Wat de rechtsgevolgen betreft, schort het indienen van een verzoek om heroproeping de uitwerking van de getroffen beslissing, i.t.t. het hoger beroep, niet op. Doch hierop bestaat een uitzondering in het geval dat de heroproeping gericht is tegen een beslissing, die een overgang had toegestaan.

De procedure: Zodra het A.S. de ontvangst van het verzoek aan beide partijen bevestigd heeft, beschikken deze over 2 opeenvolgende termijnen van 6 werkdagen.

Gedurende de eerste kunnen zij, op schriftelijk verzoek inzage nemen van het dossier; gedurende de tweede mogen zij een nota indienen. Daarna wordt het dossier definitief samengesteld en maakt het A.S. het over aan het U.C.

Dit comité hoort de partijen niet en oordeelt enkel op grond van de stukken, tenzij het er anders over beslist. Het spreekt zich ook niet uit over de grond van de zaak, maar verwijst haar, na de vaststelling van de inbreuk op het reglement of van het nieuw feit, naar de bevoegde rechtsinstantie. Deze moet zich schikken naar de principes die in de beslissing tot heroproeping vervat zijn en dit binnen de 15 dagen na de beslissing.

De gelijkenis met het Hof van Cassatie is dus op de meeste punten zeer treffend.

2. Het Beroepscomité (art. 160 BR.)

Het Beroepscomité (B.C.) bestaat uit 2 onderscheiden kamers, die elk afzonderlijk als bondsinstantie fungeren.

De eerste verkozen kamer (12 leden) oordeelt in hoger beroep de beslissingen, in eerste aanleg genomen door het Sportcomité (S.C.), de C.S.C., de provinciale comités en de overgangscommissies.

Dezelfde kamer oordeelt in eerste aanleg de zaken waarbij de leden van de comités of commissies betrokken zijn. De leden van de provinciale comités en van de provinciale scheidsrechterscommissies vallen echter onder de rechtsmacht van respectievelijk het Sportcomité (S.C.) en de Centrale Scheidsrechterscommissie (C.S.C.), terwijl voor het geval dat de leden van het U.C. en het BC. zelf inbreuken op het reglement gepleegd hebben, respectievelijk de Raad van Eer (die uit 3 scheidsrechters bestaat) en een scheidsrechterscollege van 3 leden bevoegd zijn.

De tweede benoemde kamer (6 leden) oordeelt in hoger beroep over de beslissingen, in eerste aanleg genomen door de CC. en de C.S.S.

Het hoger beroep (art. 129 BR.): Het hoger beroep, dat binnen de 6 werkdagen moet ingediend worden, wordt gekenmerkt door zijn schorsende rechtskracht. Deze schorsing van de uitvoering van een beslissing is echter in bepaalde gevallen niet van toepassing. Bovendien kunnen het U.C. en de S.C. steeds de beslissing van een bondsinstantie uitvoerbaar verklaren, wanneer de ernst van de feiten het dringend karakter verantwoordt.

Er weze bovendien nog opgemerkt dat, i.t.t. de schrapping zelf, de voorstellen tot schrapping wel vatbaar zijn voor hoger beroep en evocatie. Het hoger beroep zal in casu wel geen schorsende kracht hebben. Ook niet-aangesloten en kunnen hoger beroep tegen een bondsbeslissing aantekenen, op voorwaarde dat ze de verbintenis aangaan om zich achteraf in geen geval tot de gewone rechtbanken te willen wenden.

3. Het Sportcomité (art. 161 BR.)

Het Sportcommissie (S.C.) is paritair samengesteld en bestaat uit 14 leden. Elke provincie heeft haar vertegenwoordiger en de andere leden zijn vertegenwoordigers van elk van de hogere nationale groeperingen. Het SC. is essentieel een repressief comité, dat vooral verkeerde gedragingen van sportieve aard sanctioneert.

In eerste aanleg oordeelt het SC. over de incidenten, laakbare feiten en betwistingen, die zich in de loop van de nationale kampioenschappen en competities in hoofde van eender welk lid hebben voorgedaan. Dit geldt eveneens voor de vriendschappelijke wedstrijden tussen elftallen uit hogere afdelingen onderling, elftallen uit hogere en lagere afdelingen of elftallen uit lagere afdelingen van verschillende provincies.

Zo kan een scheidsrechter - toeschouwer, bv. voor wanordelijkheden, door het SC. gestraft worden.

Benevens de sanctionering van het wangedrag in het algemeen, beslecht het SC. ook alle geschillen die rijzen tussen clubs onderling, alsmede alle klachten die de clubs uit hogere afdelingen en hun spelers ten laste van elkaar neerleggen, tenminste voor zover ze geen betrekking hebben op de toepassing van eender welk contract tussen de club en haar speler. De geschillen tussen verschillende clubs uit lagere afdelingen van eenzelfde provincie behoren evenwel tot de bevoegdheid van het desbetreffend P.C.

Dergelijke geschillen tussen de clubs onderling gaan traditioneel over het niet betalen van verschuldigde bedragen, het verlenen van overgansvergunningen en het niet naleven van verbintenissen aangegaan bij gelegenheid van overgangen van spelers.

Ook het verhaal ingediend tegen de beslissingen die door een club van hogere afdeling tegenover haar spelers-liefhebbers en tegen haar leden-niet spelers genomen worden, behoort tot de bevoegdheid van het SC. Dergelijke moeilijkheden tussen een club en haar leden spruiten meestal voort uit de niet-naleving of de verkeerde toepassing van het intern clubreglement. Niettegenstaande een club krachtens haar hoedanigheid van vereniging over een ruime tuchtrechtelijke bevoegdheid t.o. haar leden beschikt, vormen haar beslissingen terzake nochtans geen eerste aanleg, zodat na de beslechting van het verhaal, tegen deze beslissingen door het SC., nog altijd in hoger beroep en evocatie kan gegaan worden.

Nog andere bevoegdheden betreffen de beoordeling van de inbreuken die door de clubs uit hogere afdelingen en hun spelers-liefhebbers op het statuut van de liefhebber begaan worden, evenals de beslechting van de zaken waarbij een P.C. of een lid ervan betrokken zijn.

Vermeldenswaardig is dat een lid van de C.SC. op de zittingen van het SC. met raadgevende stem aanwezig is.

Deze aanwezigheid berust op een wederzijdse wisselwerking tussen de

beide bondsinstanties, die erin bestaat dat het SC. zijn beslissingen neemt aan de hand van het scheidsrechtersverslag, dat als een kwasi-absoluut bewijs geldt.

Elk scheidsrechtersverslag wordt onmiddellijk na de wedstrijd opgestuurd naar de S.SC., die nagaat of het aan alle bondsvoorschriften voldoet. Vervolgens maakt zij het over aan het SC., dat bij de meeste betwistingen van sportieve aard de overtreders samen met de scheidsrechter oproept.

Beide partijen worden verhoord en de afgevaardigde ziet toe of de scheidsrechter de versie van zijn verslag niet verandert. Desnoods zal hij met toestemming van de voorzitter, zijn oordeel te kennen geven. Tevens beoordeelt hij de gedraging van zijn scheidsrechter in het algemeen, zodat deze laatste in sommige gevallen achteraf door de C.SC. hiervoor ter verantwoording kan geroepen worden. Het is immers van groot belang dat de onfeilbare rechtskracht van het scheidsrechtersverslag geen oneer aangedaan wordt.

Zo zal het SC., vooraleer het de klachten over de geldigheid van de uitsluiting van spelers behandelt, dikwijls om het advies van de afgevaardigde van de C.SC. verzoeken.

Het SC. is dus naast een organisatorische, een belangrijk repressieve instantie, die alle geschillen van sportieve aard beoordeelt, tenminste voor hogere afdelingen. Zijn werkingssfeer bevat zeer disparate klachten, die meestal over ongeregeligheden tijdens competitiewedstrijden handelen, maar ook over verschuldigde sommen en het opstellen van gediskwalificeerde spelers kunnen gaan.

De Provinciale Comités (art. 162 BR.): De Belgische voetbalsport is zowel nationaal als provinciaal georganiseerd. Op provinciaal niveau hebben de Provinciale Comités (P.C.) ongeveer eenzelfde bevoegdheid als het SC., maar dan uitsluitend over de clubs uit de lagere afdelingen van hun provincie, alsmede over alle leden van deze clubs.

Zij bestaan uit 7 tot 12 leden en er heerst eenzelfde wederzijdse wisselwerking tussen het P.C. en de P.SC. van eenzelfde provincie.

De beslissingen van de verschillende P.C.'s zijn vatbaar voor hoger beroep bij het BC., Eerste Kamer. De leden van de P.C.'s daarentegen vallen onder de rechtsmacht van het SC.

4. De Centrale Scheidsrechterscommissie (art. 164 BR.)

De Centrale Scheidsrechterscommissie (C.SC.) bestaat uit 12 leden, aangevuld met 10 examinatoren-opleiders, allen benoemd door het U.C. Zij is ingedeeld in 3 commissies, m.n. de Directiecommissie, de Beheerscommissie en de Commissie voor Opleiding en Examens.

De Directiecommissie, die uit 6 leden bestaat, moet o.m. alle tuchtmaatregelen t.a.v. de scheidsrechters treffen wegens hun tekortkomin-

gen bij een aanduiding voor een wedstrijd. Deze tekortkomingen betreffen o.a. de ongerechtvaardigde of laattijdige afzegging, de afwezigheid of de laattijdige aankomst op een wedstrijd, het niet naleven van de onderrichtingen betreffende het inzenden van de verslagen ingeval van incidenten, het gebrek aan stiptheid enz...

De Beheerscommissie, die uit 12 leden bestaat, waaronder de 6 van de Directiecommissie, beoordeelt in hoger beroep de beslissingen van de Provinciale Scheidsrechterscommissies, die rechtstreeks onder de rechtsmacht van de C.SC. vallen.

In eerste aanleg behandelt ze de klachten betreffende de spelleiding van wedstrijden tellend voor de nationale kampioenschappen en van de vriendschappelijke wedstrijden tussen ploegen uit hogere afdelingen, uit hogere en lagere afdelingen en uit lagere afdelingen van verschillende provincies.

De klachten betreffende het schorsen of het uitstellen van een wedstrijd ofwel wegens onguur weer of invallende duisternis, ofwel wegens incidenten, behoren echter aan het SC. (of het P.C.), zelfs als er gewag van een vergissing bij de spelleiding wordt gemaakt.

De Beheerscommissie oordeelt eveneens over de klachten van scheidsrechters, behorend tot het kader van de hogere afdelingen en over de laakbare feiten, die door deze scheidsrechters gepleegd werden *in hun hoedanigheid en functie van scheidsrechter*.

Om de wederzijdse wisselwerking te verzekeren is er ten slotte altijd een afgevaardigde van het SC. bij de zittingen van de Beheerscommissie aanwezig.

De Provinciale Scheidsrechterscommissie (art. 165 BR.): De P.SC.'s vervullen op provinciaal niveau eenzelfde rol als de C.SC. op nationaal niveau. Zij staan eveneens in een permanente wisselwerking met de P.C.'s, die de repressieve comités op provinciaal vlak uitmaken. De P.SC.'s vallen volledig onder de rechtsmacht van de C.SC. Deze laatste beslecht immers niet alleen de zaken waarbij een P.SC. of een lid betrokken zijn, maar is tevens de enige beroepsinstantie voor het hoger beroep tegen de beslissingen van de P.SC.'s. Deze gestrengheid vloeit voort uit de noodzaak om de scheidsrechterspositie en zijn overbescherming hoog te houden.

5. De Onderzoekscommissie (art. 167 BR.)

De Onderzoekscommissie (OC.) bestaat uit een even aantal leden, minstens 8, en is paritair samengesteld uit Nederlands- en Franstaligen. Zij is gelast met het onderzoek naar en de vervolging van de inbreuken op art. 55a, b en e, 4° BR., dat over de verboden daden van omkoperij, evenals over het verbod van aanverwante vervalsingspraktijken handelt.

Haar eigenlijke taken kunnen het best vergeleken worden met die van de onderzoeksrechter in het strafproces.

Nadat het A.S. de klacht heeft overgemaakt, voert zij de nodige onderzoeksverrichtingen, zo nodig in het ganse land, uit. Omdat ze uitsluitend gelast is met het onderzoek, mag ze enkel het dossier samenstellen. Hiervoor beschikt ze over de meest uitgebreide opsporingsmiddelen zoals het inschakelen van privé-detectives en het nazicht van alle boekhoudingen, met uitzondering van de privé boekhoudingen van de bestuursleden. Dan stelt ze een verslag op, dat samen met het dossier aan de CC. wordt overgemaakt. Dit verslag vermeldt o.a. de getuigen en de partijen die voor de CC. moeten opgeroepen worden. Het bevat bovendien een advies inzake het gevolg dat aan het dossier moet verleend worden. Meteen is haar taak vervuld.

De voorzitter duidt nog wel een afgevaardigde tussen de leden aan. Deze gaat de zittingen van de CC. bijwonen en concludeert er in tegenwoordigheid van partijen over het advies van zijn commissie. Omdat de OC. geen oordelende instantie is, mag deze afgevaardigde niet deelnemen aan de beraadslaging aldaar.

6. De Controlecommissie (art. 167 BR.)

De Controlecommissie (CC.) is paritair samengesteld en bestaat uit 6 leden, die tenminste een passieve kennis van de andere landstaal moeten hebben. Haar taak bestaat in de berechtiging van alle inbreuken, waarvoor de OC. een onderzoek verrichtte.

Eerst beslist ze soeverein op basis van het verslag of er al dan niet redenen tot vervolging zijn. Indien ze twijfelt, kan ze de OC. altijd bijkomende onderzoeken opleggen. In ieder geval heeft ze terzake het laatste woord, vermits het advies van de OC. niet bindend is.

Na het verhoor van de getuigen, wordt de afgevaardigde van de OC. gehoord. Ten slotte komen de klager en de beklagde zelf aan het woord. Deze mogen zich laten bijstaan door een in de balie ingeschreven advocaat.

Dan volgt de uitspraak. De CC. is onderworpen aan art. 153a BR. en kan bijgevolg elke sanctie, die daar is opgesomd opleggen.

Bovendien moet ze, ingeval van een inbreuk, de specifieke sancties van art. 55 BR. uitspreken.

Benevens de taalwaarborg (taalpariteit en voldoende kennis van de andere landstaal) en de bijstand, wordt ook nog de onafhankelijkheid van de beslissing verzekerd, doordat een lid van de OC. geen deel mag uitmaken van de CC. en omgekeerd.

De CC. werd dus ingesteld om samen met de OC. elke corruptie binnen de Voetbalbond te beteugelen. Beide onderhouden tegelijkertijd een relatie van onafhankelijkheid en eenheid. Enerzijds is voor de eerlijke rechtsbedeling een onafhankelijke werking met verschillende per-

sonen noodzakelijk. Anderzijds kan de ene instantie niet beslissen zonder de andere: waar de OC. het onderzoek verricht, is het de CC., die over de grond van de zaak oordeelt en de voorgeschreven strafsancities oplegt.

7. De Commissie voor het Statuut van de Speler (art. 174 BR.)

Deze commissie bestaat uit 10 leden, van wie er 8 de nationale hogere afdelingen en 2 de provinciale lagere afdelingen vertegenwoordigen.

De C.S.S., die nadrukkelijk oordeelt in het belang van de speler, bestaat uit juristen, die naast het contractuele bondsrecht, tevens het gemene contractenrecht moeten interpreteren en toepassen.

De C.S.S., is bevoegd voor de beslechting van alle geschillen, die voortvloeien uit de uitvoering van spelerscontracten.

Deze betreffen in de regel contractuele geschillen *stricto sensu*.

Zij is ook bevoegd voor alle geschillen die voortspruiten uit contracten afgesloten tussen clubs en spelers, evenals die betreffend het statuut van de leerjongen. Hierbij is het vereist dat de contracten aan de Bond moeten betekend zijn. Vervolgens behandelt ze ook het verhaal dat door een niet-amateur, een prof, een aspirant prof of een leerjongen tegen een beslissing van hun club wordt ingediend. Hier gaat het vooral om disciplinaire maatregelen, die contractuele gevolgen ressorteren. Ten slotte behandelt ze de inbreuken op het statuut van de speler.

Een uitzondering wordt gemaakt voor de liefhebber, die zowel voor de inbreuken op zijn statuut, als voor elk verhaal tegen een beslissing van zijn club, onder de bevoegdheid van het SC., respectievelijk het P.C., valt.

8. De Rechtscommissie (art. 171 BR.)

De Rechtscommissie (R.C.) is ingedeeld in 2 afdelingen: de afdeling Geschillen en de afdeling Codificatie, die elk tenminste 3 leden tellen. De Afdeling Geschillen toetst de clubreglementen aan het bondsrecht en stelt zich als scheidsrechterlijk college in om uitspraak te doen over de geschillen tussen de clubs, tussen clubs en niet-spelende leden en eventueel tussen clubs en derden. Deze geschillen betreffen voornamelijk zaken die, noch door een verwijzing naar de reglementen en statuten, noch door een beslechting in der minne, kunnen opgelost worden. Ten slotte fungeert ze bij delegatie van 3 van haar leden eveneens als een scheidsrechterlijk college voor alle geschillen tussen clubs en oefenmeesters i.v.m. de uitvoering en de interpretatie van het trainerscontract.

De spelers-oefenmeesters vallen evenwel onder de uitsluitende bevoegdheid van de C.S.S., aangezien in casu de hoedanigheid van speler primeert.

Kenmerkend voor de RC. is dat zij een afwijkende bondsprocedure hanteert : zij stelt zich immers steeds in als een scheidsrechterlijk college dat elk geschil, waarvoor ze bevoegd is, aan de hand van een arbitrage-overeenkomst oplost.

De eigenlijke procedure die in art. 11c BR. geregeld wordt, verloopt als volgt.

Nadat de meest gereede partij het geschil langs de normale weg heeft aanhangig gemaakt, onderzoekt het A.S. of het geschil met behulp van de reglementen of in der minne kan geregeld worden. Indien dit niet mogelijk is, laat ze de partijen een arbitrage-overeenkomst, waarvan de termen door het bondsreglement bepaald worden, ondertekenen. Deze ondertekening brengt met zich mee dat beide partijen zich ertoe verplichten om de uitspraak van de scheidsrechters te ondergaan en uit te voeren.

Indien een partij weigert te ondertekenen, volgen er bondssancties aanzien zij dan in overtreding is met art. 11c van het bondsrecht. Wanneer een partij de uitspraak niet wil uitvoeren, loopt ze eveneens sancties op. Deze kunnen gaan tot en met de schrapping van de bondsluizen.

De uitspraak, die krachtens de aard van de overeenkomst uitsluitend als laatste aanleg geldt, moet ten slotte door de voorzitter van het scheidsrechterscollege op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg neergelegd worden.

De Afdeling Codificatie verricht geen rechtsprekende functie : zij staat in voor de codificatie en de bestudering van het bondsrecht.

9. De Secretaris-Generaal (art. 159d BR.)

De Secretaris-Generaal (S.G.) is het hoofd van het bondspersoneel. Hij is verantwoordelijk tegenover het U.C. voor de goede gang van de administratieve diensten, met uitzondering van de werkzaamheden die afhangen van de Algemene Thesaurie.

Zijn bijdrage in de geschillenbeslechting bestaat in het in ontvangst nemen van elke briefwisseling ten einde er rechtstreeks gevolg aan te geven : hij moet m.a.w. alle klachten die op het A.S. binnenkomen van ambtswege naar de betrokken (bevoegde) bondsjurisdicties doorsturen.

Om die reden mag hij de centrale bondskoerier genoemd worden.

10. Enkele andere bondsjurisdicties (art. 148b BR.)

Art. 148b BR. somt nog enkele andere bondsjurisdicties op. De belangrijkste zijn de Commissie der Financiën en de Commissie voor Verzekeringen, die zowel op administratief als op rechterlijk gebied een on-

misbare schakel voor het financiewezen en het verzekeringswezen van de Voetbalbond vormen.

Van belang zijn ook de overgangscommissies, die uit 5 leden, aangeduid door het P.C., bestaan.

De overgangscommissies (art. 45terBR.) staan in voor de beoordeling van alle overgangsaanvragen, die door de verwaarloosde spelers worden ingediend.

Dergelijke beslissingen zijn vatbaar voor hoger beroep bij het BC., dat uiterlijk op 1 augustus moet beslissen. Vandaar dat ook de overgangscommissie zelf aan een uiterlijke beslissingsdatum, m.n. 15 juni, onderworpen zijn.

Voorlopige conclusies

De emanatie van het feitelijk monopolie van de K.B.V.B. over de Belgische voetbalsportbedrijvigheid wordt nergens duidelijker weergegeven dan in de ruime machten van het U.C. Dit orgaan, dat met het beheer en het bestuur van de vereniging moet vereenzelvigd worden, superviseert tevens als hoogste bondsjurisdictie de hele rechterlijke bondsmacht, het voorwerp van deze studie.

Deze rechterlijke macht is samengesteld uit de talrijke comités en commissies, die in art. 148 BR. worden opgesomd en die ieder een eigen taak te vervullen hebben. Daarnaast beschikken ze over een algemene tuchtrechtelijke bevoegdheid t.o. de bondsleden, die ten einde een behoorlijke rechtsbedeling te waarborgen, gecompenseerd wordt door een even uitgebreide rechtsbescherming.

Deze rechtsbescherming kent immers, naast de waarborg van een onpartijdige en onafhankelijke beslissing, o.a. de nodige begeleiding en bijstand in het proces toe.

In belangrijke zaken, zoals deze die het gevolg zijn van een scheidsrechtersverslag, blijft voormelde rechtsbescherming echter al te zeer in gebreke - voorlopig althans, want de werkgroep GOBERT heeft een aanzienlijke uitbreiding van de rechten van de verdediging terzake voorgesteld.

Een andere rechtswaarborg, die alleszins efficiënter is, wordt gevonden in de mogelijkheid om tegen elke beslissing in eerste aanleg 2 interne rechtsmiddelen, m.n. het hoger beroep als gewoon rechtsmiddel en de heroproeping als buitengewoon rechtsmiddel, aan te wenden. Bovendien kan tegen elk verstekvonnis principiële verzet aangetekend worden.

Een uitzondering hierop vormen de beslissingen van het U.C., dat steeds in eerste en laatste aanleg beslecht, zodat er tegen de zwaarste tuchtsancties - zoals de schrapping en de preventieve schorsing, die alleen door het U.C. kunnen uitgesproken worden - geen verweer be-

staat. De beklagde kan in dat geval alleen maar hopen dat het U.C. op zijn beslissing terugkomt.

HOOFDSTUK 2: DE OMKOPERIJPROBLEMATIEK

''Grove omkoperij is een aanslag op de gezondheid van de sportieve organisatie.

Zij ondergraaft haar morele waarde en bij een zeker, reeds tot materialisme geneigd publiek, geeft zij aanleiding tot de veronderstelling dat iedere competitie vervalst is ...''

De A.V. n.a.v. de zaak
K. Berchem Sp.t/R.A.A. Louviéroise

§ 1. De inhoud en de interpretatie van art. 55a BR.

Art. 55 BR., dat verscheidene verbodsbepalingen bevat, is vooral belangrijk i.v.m. de beteugeling van de daden van omkoperij.

1. De daden van omkoperij

Het eerste lid van art. 55a BR bepaalt dat elke daad, die tot doel heeft een wedstrijd, een kampioenschap, of een andere officiële competitie te vervalsen, als een daad van omkoperij moet beschouwd worden.

Deze bepaling impliceert dat de daden van omkoperij zowel de effectieve omkoperijdelicten als de pogingen daartoe omvatten. Opdat een bepaalde handeling aldus een daad van omkoperij zou zijn, moet men bijgevolg enkel nagaan of deze handeling, ongeacht haar resultaat, geschraagd werd door een ''*aninus corrupendi certaminis*''.

In de praktijk levert deze kwalificatie nauwelijks problemen op, vermits de bevoegde bondsinstanties soeverein op basis van de gegevens die voorhanden zijn, oordelen of in een concreet geval, het constitutieve element, m.n. de intentie tot vervalsing aanwezig is. Zo werd reeds herhaaldelijk geoordeeld dat het stelselmatig benaderen van spelers met het oog op een transfer voorafgaandelijk aan de wedstrijden tegen de clubs, waaraan de spelers toegewezen zijn, als daden van omkoperij - die bovendien de verantwoordelijkheid van de betrokken clubs in het gedrang brengen - beschouwd moeten worden ...

2. De verantwoordelijkheid van de club

Van kapitaal belang is het derde lid van art. 55a BR., dat in elke omkoperijzaak een centrale plaats bekleedt.

Elke daad van omkoperij geschiedt principieel in het voordeel van een club. Vandaar dat art. 55a BR. niet alleen de daders maar ook de clubs, waarvan de verantwoordelijkheid door dergelijke daden in het gedrang wordt gebracht, strafbaar stelt. Een club kan m.a.w. alleen maar gesanctioneerd worden, indien haar verantwoordelijk in het gedrang wordt gebracht.

Deze vaststelling leidt meteen tot de cruciale vraag in de hele omkoperijproblematiek, nl. aan welke voorwaarden of aan welke criteria moet voldaan zijn opdat de verantwoordelijkheid van een club geïmpliceerd wordt of kan geïmpliceerd worden? Het antwoord op deze vraag is gedurende de laatste jaren steeds verschillend geweest. De tekst van art. 55a BR. werd immers voortdurend gewijzigd met het oog op een steeds strengere en effectievere betugeling van de omkoperijdaden.

De evolutie van de tekst: Vóór de algemene wijziging van 26 juni 1976 voorzag de tekst van art. 55a BR., i.v.m. het bondslid, dat daden van omkoperij pleegt, het volgende:

''Bovendien brengt dit lid, indien het een *leidende functie in de schoot van zijn club* waarneemt, de verantwoordelijkheid van zijn club in het gedrang, tenware laatstgenoemde afdoende bewijst dat gezegd lid gehandeld heeft met het inzicht haar te schaden.

Het bevoegd comité zal oppermachtig oordelen, met inachtneming van alle gegevens, of een aangesloten lid moet beschouwd worden als iemand die een leidende functie bekleedt in zijn club.''

Het waarnemen van een leidende functie in de club was toen dus primordiaal voor de mogelijke verantwoordelijkheid van de club. Of iemand een leidende functie waarnam, werd daarentegen soeverein door de betrokken bondsinstanties beoordeeld.

De bovenvermelde teksten werden dan op 26 juni 1976 in belangrijke mate gewijzigd o.a. n.a.v. de zaak K. Berchem Sp. tegen R.A.A. Louviéroise. Deze zaak, waarin oefenmeester J. Jurion betrokken was, had immers de ontoereikendheid van de toenmalige tekst van art. 55a BR. al te zeer in het licht gesteld.

3. De zaak K. Berchem Sp. t./R.A.A. Louviéroise

A. De feiten: Nadat de Berchem-instanties de Bond hadden ingelicht over de benadering van verschillende Berchem-spelers door het bondslid Jurion, ontbood de S.G. van de K.B.V.B. een gerechtelijk inspecteur - tevens bestuurslid van Beerschot - ten bondszetel. Deze kreeg er een detective-opdracht, die erin bestond om de echtheid van de aangeklaagde pogingen tot omkoperij te onderzoeken.

De detective meldde zich vervolgens op 10 april 1976 - net vóór de wedstrijd K. Berchem Sp. - R.A.A. Louviéroise - op het kantoor van Jurion onder een kode-naam, bewerende dat hij de oom van de Ber-

chemse doelverdediger was. Door deze identiteitsbewimpeling slaagde hij erin het vertrouwen van Jurion te winnen zodat deze hem een omslag, bestemd voor Goosens, meegaf. Bij de overhandiging van deze omslag aan 2 heren van de OC. werd vastgesteld dat het om een bedrag van 30.000 BF ging.

B. De beslissingen: Op 23 april 1976 besloot de OC. unaniem in haar verslag aan de CC. dat de daden van omkoperij bewezen waren op grond van preciese en overeenstemmende bekentenissen van verschillende Berchem-spelers. Bovendien was volgens haar de verantwoordelijkheid van La Louvière hierdoor in het gedrang gebracht. De CC. volgde deze visie op 10 mei 1976 en veroordeelde La Louvière tot de degradatie, evenals tot een geldboete van 20 % van de ontvangsten van het seizoen 1975-1976 en tot de proceskosten. De in beslag genomen som van 30.000 BF werd verbeurd verklaard en de schrapping van Jurion werd aan het U.C. voorgesteld.

Hoewel het hoger beroep en de heroproeping geen afbreuk deden aan deze beslissingen, liet het U.C. toch duidelijk aanvoelen dat de toenmalige tekst van art. 55a BR. bepaalde misbruiken, waarvan de strafeloosheid niet mocht blijven bestaan, mogelijk maakte.

C. De juridische argumentaties: Volgens de toenmalige tekst kon alleen een clubleider de verantwoordelijkheid van zijn club in het gedrang brengen. Daarom moest de klager, opdat de verantwoordelijkheid van de beklagde club zou geïmpliceerd worden, bewijzen dat iemand, die een leidinggevende functie in de schoot van de beklagde club waarnam, op een of andere wijze (actief op passief) aan de omkoperijpogingen had deelgenomen.

De Berchem-instanties slaagden er echter niet in dit te bewijzen, aangezien Jurion, in wiens hoofde de omkoperijpoging vaststond, krachtens art. 11e BR. geen clubleider was en vermits ze verder geen enkele omkoperijpoging ten laste van het La Louvière-bestuur konden leggen. De goede trouw van La Louvière versterkte bovendien haar onschuld. Vandaar dat de pogingen tot omkoperij, die op grond van preciese en overeenstemmende bekentenissen in hoofde van Jurion bewezen waren, niet volstonden om de verantwoordelijkheid van La Louvière in het gedrang te brengen.

Maar het manifeste karakter van de omkoperijpogingen, die een aanslag op de eer van de Belgische voetbalwereld inhielden, noopte de bevoegde bondsinstanties ertoe om La Louvière toch te veroordelen. Daarom besliste de CC. dat de verantwoordelijkheid van La Louvière automatisch geïmpliceerd was, vermits haar clubbestuur er niet in slaagde om te bewijzen dat Jurion gehandeld had met het inzicht haar te schaden. Aldus laste de CC. in de tekst van art. 55a BR. een vermoeden van automatische verantwoordelijkheid in. Dit vermoeden kan dan enkel weerlegd worden door een specifiek tegenbewijs, dat

trouwens zeer moeilijk te leveren was omdat een poging tot omkoperij; ten gunste van een club altijd minstens een materieel voordeel opbrengt.

De CC. had dus duidelijk de tekst van art. 55a BR. geweld aangedaan. Sommige bekwame bondspraktizijnen stelden zelfs dat de voormelde redenering art. 153f, 1° BR. schond. Dit artikel bepaalt dat de comités niets aan het bestaande reglement mogen veranderen...

Dat het met deze zaak juridisch niet zo zuiver is gegaan, wordt bovendien voldoende bevestigd door de interpellaties van de A.V., die echter niets aan de genomen beslissingen kunnen veranderen.

Hoewel de A.V. met de veroordeling van La Louvière instemde, - grove omkoperij is een aanslag op de gezondheid van de voetbalorganisatie -, bekleog ze zich toch over de aangewende juridische argumentaties, die volgens haar een hele tekstverdraaiing inhielden.

Opdat de verantwoordelijkheid van La Louvière in het gedrang zou gebracht worden, moest dus bewezen worden dat de dader, in casu Jurion, een leidende functie bij La Louvière waarnam. Welnu, Jurion behoorde de jure krachtens art. 11e BR. niet tot die clubleiding, vermits alleen de beheerders en bestuurders, die houder zijn van een blauwe kaart, de aansprakelijkheid voor het clubbeheer zowel wettelijk als t.a.v. de Bond dragen. Jurion was daarentegen wel een betaald oefenmeester van zijn werkgever La Louvière. Hij oefende de facto een grote invloed uit op het spel en de organisatie van de club. Hij had trouwens rechtens de leiding over de kern van het eerste elftal. Ten slotte veronderstelt het uitermate gespecialiseerd karakter van de functie van oefenmeester in de voetbalsport een voldoende onafhankelijkheid in de wijze van uitvoering van zijn opdrachten, zodat Jurion, niettegenstaande zijn ondergeschiktheid aan zijn werkgever, toch de facto als één van de leidinggevende personen van de club La Louvière kon beschouwd worden.

Deze redenering, die een betaald oefenmeester als een leidinggevend persoon in de schoot van een club aanstipte, was m.i. op dat ogenblik rechtens geoorloofd omdat de toenmalige tekst van art. 55a BR. toch vermeldde dat de bevoegde comités oppermachtig mochten oordelen of iemand al dan niet een leidinggevende functie in de schoot van een bepaalde club vervulde. Vandaar dat m.i. de CC. haar soevereine appreciatiemacht had moeten aanwenden om Jurion als een leidinggevend persoon bij La Louvière te kwalificeren.

Nochtans bevat ook deze stelling kritieke punten, vermits art. 153f, 6° BR. een zekere begrenzing aan die soevereine appreciatiemacht oplegt in zoverre dat de bevoegde comités geen nieuwe beginselen mogen vastleggen of hierop aansturen met de bedoeling ze voor het behandelde geval in toepassing te brengen ...

Het feit dat elke stelling i.v.m. deze zaak voor discussie vatbaar is,

toont aan dat de toenmalige tekst van art. 55a BR. geen duidelijke beslechting toeliet.

Vandaar dat de zaak "Jurion" een waardevolle pionierszaak is geweest in de evolutie naar een strengere beteugeling van de omkooppraktijken aangezien ze de uitvaardiging van een nieuwe tekst, die duidelijk zou stellen dat de verantwoordelijkheid van een club in het gedrang kan gebracht worden door om 't even wie, die op om 't even welke wijze (in feite of in rechte) aan de clubleiding deelneemt.

Er valt nog ten slotte te vermelden dat de zaak "Jurion" een vervolg kreeg in een externe geschillenbeslechting voor de rechtbank van eerste aanleg te Brussel (zie in de volgende bijdrage, nr. 21).

4. De tekstwijzigingen

De nieuwe tekst van 26 juni 1976 herhaalde vooreerst dat het lid, dat een leidende functie in de schoot van zijn club waarnam, volgens de statuten van de K.B.V.B. de verantwoordelijkheid van zijn club volledig in het gedrang bracht en dat de club deze verantwoordelijkheid slechts kon ontlopen door aan te tonen dat gezegd lid handelde met het inzicht haar te schaden.

Daarna bevatte hij een nieuwe toevoeging, die luidde als volgt :

"Aan de hand van zware, preciese en overeenstemmende vermoedens, kan de bevoegde commissie of het bevoegd comité oppermachtig oordelen of de verantwoordelijkheid van een club in het gedrang wordt gebracht door de daden van eender welk persoon die, op om 't even welke wijze, in feite aan het beheer aan de club deelneemt."

Het was dus niet meer vereist dat de omkoper een leidende functie in de club waarnam, opdat de verantwoordelijkheid van de club geïmplieerd zou zijn.

Voortaan kwam er een nieuw criterium bij : het volstond dat de omkopers een relatie hadden met het clubbestuur opdat deze laatste mede verantwoordelijk zou zijn.

Op 28 juni 1980 werd dan de huidige toepasselijke tekst ingevoerd. De nieuwigheden waren de volgende :

"Bovendien oordelen de bevoegde bondsinstanties *soeverein* op grond van het dossier en van het gevoerde onderzoek op de daad van omkoperij, of zij begaan werd door een *aangeslotene* die al dan niet aan de betrokken club toegewezen is, of door een *niet-aangeslotene*, de verantwoordelijkheid van die club in het gedrang kan brengen.

De club kan deze verantwoordelijkheid slechts ontlopen door aan te tonen dat gezegd lid handelde met het inzicht haar te schaden."

Deze wijziging was fundamenteel en had nog een strengere beteugeling van de daden van omkoperij tot doel. Momenteel is zij nog steeds geldend recht. De juiste draagwijdte ervan werd bovendien duidelijk

uiteengezet in de zaak K.F.C. Beringen t./K. Beerschot VAV, die verder besproken wordt.

Op grond van de huidige tekst van art. 55a BR. is het absoluut niet nodig dat de dader een leidende functie in zijn club waarneemt. Evenmin is het nog nodig dat de omkoper een persoon is, die op om 't even welke wijze, in feite aan het beheer van de club deelneemt en dus een relatie met het clubbestuur onderhoudt. De verantwoordelijkheid van de club kan nu in het gedrang worden gebracht door iedereen, zelfs door een niet-aangeslotene.

De huidige tekst heeft dus het bewijs van de verantwoordelijkheid van de club vergemakkelijkt door een vermoeden van verantwoordelijkheid in te voeren, zodat nu de club, waarvan de verantwoordelijkheid door het soevereine oordeel van de bondsinstanties in het gedrang is gebracht, het tegenbewijs moet leveren. Dit tegenbewijs zal in casu zeer moeilijk, doch niet onmogelijk zijn, omdat de Bond van mening is dat men de clubs moet beschermen tegen de misdadige manoeuvres die buiten haar weten en haar controle om ondernomen worden. Zo zal de verantwoordelijkheid van een club niet in het gedrang gebracht kunnen worden, als zij het slachtoffer is van b.v. een financiële afpersing, en/of als b.v. de trainer zijn elftal vrijwillig verzwakt of vrijwillig een gediskwalificeerde speler opstelt, uit weerwraak tegen een door zijn club genomen beslissing.

5. De specifieke sancties van art. 55a BR.

Het tweede lid van art. 55a BR. stelt dat elk bondslid dat een daad van omkoperij pleegt, er op enigerlei wijze aan deelneemt of deze niet verhindert, alhoewel het daartoe de mogelijkheid heeft (m.a.w. de daders, de mededaders, de actieve en de passieve deelnemers) overeenkomstig art. 153 BR. moet gestraft worden. In de regel zal de schraping van de dader(s) aan het U.C. voorgesteld worden, terwijl de andere medeplichtigen een degelijke schorsing zullen oplopen.

Het vijfde lid bepaalt de sancties voor de verantwoordelijke club.

Een eerste sanctie betreft de veroordeling tot de degradatie, d.w.z. de verwijzing naar de onmiddellijk lagere afdeling dan diegene in dewelke de club uitkwam op het ogenblik, waarop de inbreuk werd gepleegd. Deze sanctie is absoluut en algemeen, tenminste voor zover de klacht binnen een bepaalde termijn werd ingediend. Art. 153e BR. bepaalt immers dat wanneer geen klacht werd ingediend of geen onderzoek werd geopend, de uitslagen en de eindklasseringen definitief verworven zijn op 30 juni - binnenkort op 15 juni of indien het kampioenschap deze datum overschrijdt, op de zesde werkdag die op het einde van de betrokken competitie volgt - zodat alle klachten, die na deze datum worden ingediend geen aanleiding meer kunnen geven tot straffen, die de uitslag of de eindklassering van een kampioenschap wijzigen. Noch-

tans moet opgemerkt worden dat deze termijn geen ontvankelijkheidsvereiste is. Integendeel art. 153e BR. bepaalt daarenboven dat voor gevallen van omkoperij de verjaringstermijn, zowel voor de ontvankelijkheid als voor de gegrondheid van de klacht, 2 jaar bedraagt te rekenen vanaf de eerste juli, volgend op de datum, waarop de strafwaardige feiten gepleegd werden. De niet-naleving van de 30 juni-termijn heeft dus alleen maar voor gevolg dat bepaalde sancties niet meer kunnen uitgesproken worden.

De degradatie zal 2 afdelingen bedragen indien de betrokken club reeds op grond van de eindklassering tot dalen veroordeeld was.

Een tweede sanctie betreft het verlies der punten. Deze sanctie is bijzonder in die zin dat ze alleen maar van toepassing is wanneer de voor feiten van omkoperij verantwoordelijke club, dankzij die verboden procédé, de wedstrijd wint. De ratio legis van deze bepaling beoogt aldus de bescherming van de club die het slachtoffer van dit bedrog is geworden. Toch zullen de 2 punten, die aan de winnende club in casu ontnomen worden, in sommige gevallen niet aan de verliezende partij worden toegekend, b.v. wanneer de verliezende partij zijn tegenstrever opzettelijk heeft laten winnen, opdat deze laatste dank zij die 2 punten de promotie zou halen of de degradatie zou vermijden. Dit is trouwens een regelrechte toepassing van het principe "Nemo auditur ...", dat erop neerkomt dat iemand die zelf onzuiver in de schoenen staat geen profijt mag halen uit de fouten van een ander.

Ten slotte is ook voor deze sanctie de 30 juni-termijn van toepassing, vermits het verlies der punten altijd een klasseringswijziging tot gevolg heeft.

Een derde absolute sanctie, die de verantwoordelijke club, tenzij bij onontvankelijkheid van de klacht, altijd oploopt, is de geldboete van 20 % van de ontvangsten, die de club gedurende het seizoen, waarin de inbreuk plaats vond, gerealiseerd heeft.

Aangezien een dergelijke boete de leefbaarheid van een club in gevaar kan brengen of zelfs haar totale verdwijning kan veroorzaken, heeft de A.V. van 1976 destijds aan het U.C. voorgesteld om de boete, die aan La Louvière werd opgelegd, te reduceren. Ter ere van het ambtsjubileum van Koning Boudewijn, ging het U.C. hierop in en herleidde de boete uiteindelijk tot 5 % van de ontvangsten.

HOOFDSTUK 3: HET TUCHTRECHT STRICTO SENSU

§ 1. Het tuchtrecht

De bondsjurisdicties besteden de meeste tijd aan de behandeling van de inbreuken op het object van de vereniging, zijnde de concrete orga-

nisatie van het voetbalspel. De behoorlijke werking van de voetbalsport en het vlot verloop van de competitie vereisen immers reglementaire spelregels, die strikt moeten geëerbiedigd worden. Vandaar dat elke inbreuk op deze "voetbal-leefregels" ofwel met administratieve ofwel met disciplinaire boeten gesanctioneerd wordt.

Hoewel in principe alle door de Bond opgelegde sancties ofwel administratief, ofwel disciplinair zijn, ga ik mij in dit hoofdstuk voornamelijk beperken tot een bespreking van de inbreuken en de tuchtsancties, die betrekking hebben op het concrete voetbalspel zelf. Daarnaast dient toch nog vermeld te worden dat ook de clubs over een algemene tuchtrechtelijke bevoegdheid (eigen aan elke vereniging) t.o. hun leden beschikken.

§ 2. Het tuchtrecht t.o. de spelers

In dit deel behandel ik de meest voorkomende inbreuken op de spelregels, evenals de respectievelijke sancties die n.a.v. dergelijke inbreuken mogen (moeten) toegepast worden.

a) De aanranding van de scheids- of grensrechter (art. 59 BR.)

Aangezien de bondsscheidsrechters een noodzakelijk gezag vormen, waarvan de onschendbaarheid streng moet beteugeld worden - daar anders elke wedstrijd en elke spelleiding onmogelijk zou worden - is het nodig dat elke handtastelijkheid met de zwaarste sanctie, d.i. een ontzegging van de uitoefening van elke activiteit onder de controle van de K.B.V.B. voor een periode van minstens 3 jaar, bestraft wordt. Deze bepaling is op iedereen, dus ook op de toeschouwer en de oefenmeester van toepassing.

Indien de inbreuk door een niet-aangeslotene begaan wordt, zal hem in de toekomst elke hoedanigheid binnen de K.B.V.B. geweigerd worden. Is de dader daarentegen wel aangesloten op het ogenblik van de incidenten, dan kan hij in 3 gevallen tot schrapping voorgesteld worden, nl. wanneer hij een recidivist is, wanneer hij noch als titularis noch als vervanger op het scheidsrechtersblad van de incidentrijke wedstrijd is ingeschreven en ten slotte wanneer hij de scheidsrechter aanrandt in omstandigheden die vreemd zijn aan het verloop van een wedstrijd (1). De schrapping is dus een bijzondere sanctie.

Daarnaast bepaalt art. 59 BR. nog een tweede algemene (absolute) sanctie, nl. de ontzegging ten definitieve titel van het recht om als scheidsrechter op te treden (2).

(1) Denk b.v. aan de gewelddaden op de wagen van de scheidsrechter.

(2) Ook de sanctie van de ontzegging van elke activiteit voor een periode van tenminste 3 jaar is absoluut.

Ten slotte dient elke materiële schade vergoed te worden. Het bedrag wordt door het bevoegd comité vastgesteld. Bij wanbetaling komt het Federaal Solidariteitsfonds het slachtoffer tegemoet. Meestal echter zal het U.C. het slachtoffer de toelating geven om de gebeurlijke schadevergoeding ofwel voor de burgerlijke ofwel voor de strafrechtbank op te eisen.

1. Van de aanslag tot de sanctionering : Wanneer tijdens een wedstrijd of erna handtastelijkheden op de scheidsrechter gebeuren dient deze dit onmiddellijk op het scheidsrechtersverslag te noteren. Het *scheidsrechtersverslag* is een officieel document dat ingeval van de uitsluiting van spelers of ingeval van incidenten - binnen de 24 uren in 2 exemplaren moet verzonden worden naar de secretaris van het SC. of van het bevoegd P.C., die op hun beurt een exemplaar aan de secretaris van de commissie die de scheidsrechter heeft aangeduid, overmaken. (art. 58 BR.)

Het scheidsrechtersverslag bestaat uit 4 delen, A, B, C en D. Vooraf moeten de noodzakelijke formaliteiten ingevuld worden. Zij hebben betrekking op de wedstrijd, de afdeling, de ploegen, het terrein, de datum enz...

Het deel A behandelt de uitsluiting der spelers.

De scheidsrechter moet naast de identificatie van de speler de oorzaken van diens uitsluiting bondig weergeven.

In de praktijk wordt hier wel eens al te onduidelijk mee omgesprongen. Vandaar dat er bij de opleiding van de scheidsrechters veel aandacht wordt besteed aan de exacte kwalificatie van de feiten.

Het deel B vereist een toelichting van de incidenten, zowel in als na de wedstrijd.

Het deel C gaat over de houding van het publiek.

Aldus kunnen de betrokken clubs, wiens supporters ernstige, laakbare betogingen organiseerden, op basis van deze gegevens gestraft worden. Het deel D bevat ten slotte een onkostennota, die ingeval van onkosten, gestaafd met de nodige bewijsstukken binnen de 8 dagen aan het bevoegd comité moet worden.

In de gevallen van aanranding op de scheidsrechter (art. 59 BR.) zal het dagelijks bestuur van het U.C. vóór de verschijning een onmiddellijke en preventieve (voorlopige) schorsing opleggen zonder enige mogelijkheid van verhoor of verhaal.

Of het daadwerkelijk een aanranding op de scheidsrechter betreft is niet van belang: het U.C. oordeelt enkel op basis van de kwalificatie die de scheidsrechter in het verslag weergaf.

Zo werd Snelders dit seizoen voor een duw aan de scheidsrechter onmiddellijk en preventief geschorst, omdat het scheidsrechtersverslag als kwalificatie agressie opgaf.

De preventieve schorsing duurt net zo lang tot het SC. of het bevoegd P.C. de uiteindelijke beslissing neemt.

Ook deze beslissing gebeurt op basis van het verslag nadat beide partijen (de dader en de scheidsrechter) vooraf verhoord en geconfronteerd werden.

Vermeldenswaardig is dat er voor zaken die het gevolg zijn van het scheidsrechtersverslag geen bijstand van een in de balie ingeschreven advocaat mogelijk is. (zie ook hoofdstuk 1 §1, 4c)

Indien de handtastelijkheden volgens de repressieve comités bewezen zijn, dienen ze de sancties van art. 59 BR. toe te passen.

De schorsing opgelegd aan een aangeslotene wegens handtastelijkheden op de scheidsrechter of weigering te verschijnen wordt uitgebreid tot alle wedstrijden zonder onderscheid en houdt tevens een verbod in om eender welke onder het toezicht van de Bond uitgeoefende activiteit te verrichten. (art. 98 BR.)

Deze uitbreiding van de schorsing (evenals de ontzegging van eender welke activiteit) onder het toezicht van de Bond kan eveneens plaatsgrijpen n.a.v. handtastelijkheden op de scheidsrechter ter gelegenheid van een wedstrijd die door een internationaal organisme beheerd wordt.

Art. 161 BR. bepaalt immers dat het SC. bevoegd is voor de beoordeling van laakbare feiten gepleegd in internationale competities, tenzij dit organisme een eigen repressief comité heeft. Nochtans kan ook in dat geval de uitbreiding van de schorsing plaatsvinden als het internationaal organisme er tenminste om verzoekt.

b) Andere laakbare feiten en incidenten

De laakbare feiten en incidenten, andere dan de aanranding op de scheidsrechter, die n.a.v. een wedstrijd door de scheidsrechter worden vastgesteld, worden door de repressieve comités beoordeeld.

1. De preventieve schorsing: Ingeval van ernstige incidenten (b.v. zware handtastelijkheden op de tegenstrever) dienen de repressieve comités, die de formulieren toegezonden krijgen, het U.C. hiervan op de hoogte te stellen.

Dit comité alleen kan immers in afwachting van een definitieve beslissing van het SC. of bevoegd P.C. de schuldig geachte spelers, clubleiders of officiëlen (zonder voorafgaand verhoor en zonder enige mogelijkheid van hoger beroep) schorsen.

Wanneer het wangedrag daarentegen door de toeschouwers veroorzaakt werd, mag het U.C. beslissen (eveneens zonder voorafgaand verhoor en zonder enige mogelijkheid van hoger beroep) dat de wedstrijden met gesloten deuren moeten gespeeld worden.

De preventieve schorsing (art. 153a, 5° BR.) is dus een bijzondere sanctie, die bovendien alleen door het U.C. ingeval van ernstige incidenten en ingeval van handtastelijkheden op de scheidsrechter kan uitgesproken worden (3).

Ten slotte kan een dergelijke beslissing niet in hoger beroep aangevochten worden.

2. De verschillende soorten schorsingen : Ingevolge een uitsluiting of ingevolge een verslag van de scheidsrechter kunnen de repressieve comités verschillende soorten schorsingen, andere dan de preventieve schorsing, opleggen.

De schorsing is een tijdelijke beroving van het uitwendig bezit der hoedanigheid van gemeenschapslid of van de rechten en voordelen die eraan verbonden zijn of die eruit voortvloeien.

Zij kan aan elk bondslid (zowel aan de spelers als aan de oefenmeesters en aan de leden niet-spelers) opgelegd worden.

De *schorsing tot vrijwillige verschijning* mag alleen uitgesproken worden tegen de aangeslotenen die zich, zonder geldige verontschuldiging, niet aanmelden op de zittingen waarvoor ze verplicht (bij middel van de oproepingsbrief) opgeroepen zijn. Hierbij kunnen alleen schriftelijke verontschuldigingen (door de belanghebbenden persoonlijk ingediend) in aanmerking genomen worden, behalve ingeval van overmacht (b.v. een reis naar het buitenland).

De *schorsing voor een bepaalde duur* kan 2 vormen aannemen, enerzijds de schorsing van datum tot datum en anderzijds de schorsing per wedstrijd.

De schorsing van datum tot datum moet uitgesproken worden tegen de niet-spelende leden. Nochtans kan het comité ook aan de spelende leden een schorsing van datum tot datum opleggen, doch enkel in het geval dat de schorsing meer dan 8 speeldagen telt (4).

De schorsing per wedstrijd geldt voor de spelende leden, tenminste wanneer de schorsing niet meer dan 8 speeldagen bedraagt (5).

De *schorsing voor een onbepaalde duur* neemt een aanvang op de datum, bepaald door de bevoegde instantie en zij wordt slechts opgeheven op het ogenblik waarop die instantie dat beslist. Het typevoor-

(3) Ingeval van handtastelijkheden op de scheidsrechter, evenals voor alle andere spoedeisende gevallen zal niet het U.C. zelf, doch zijn dagelijks bestuur de preventieve schorsing uitspreken.

(4) b.v. speler X wordt geschorst van 1.3.82 tot 31.10.82

(5) b.v. speler Y wordt geschorst voor 4 speeldagen of wedstrijden

beeld is een schorsing opgelopen n.a.v. handtastelijkheden op de scheidsrechter.

3. De kenmerken van de schorsing (art. 98 BR.): Een schorsing is een tijdelijke beroving van het uitwendig bezit van gemeenschapslid of van de rechten en voordelen die eruit voortvloeien. Vandaar dat elke schorsing, in hoofde van eender welke aangeslotene steeds het verbod inhoudt om officiële en eventueel bijzondere functies (b.v. terreinafgevaardigde, grensrechter) te vervullen. Iedere inbreuk hierop heeft trouwens een verzwarende van de straf voor het lid als straf voor de club die deze inbreuk duldt, tot gevolg. De schorsingen, die steeds eenvormig zijn (6), en die opgelopen worden ingevolge laakbare feiten begaan tijdens een officiële competitie (kampioenschap, Beker van België, provinciale bekens) slaan voor de schorsingen per wedstrijd op een bepaald aantal effectieve speeldagen te spelen in de officiële competitie door de ploeg waarin de speler optrad bij het begaan van de laakbare feiten. Deze schorsing is bovendien volledig en slaat op alle ploegen van de club waaraan de speler toegewezen is; voor de schorsingen van datum tot datum of voor onbepaalde duur slaat de schorsing op de effectieve speeldagen in de officiële competitie die binnen de periode, die de bevoegde instantie bepaald heeft, vallen.

4. De bevoegde instanties - de rechtsmiddelen: De bondsjurisdicties die bevoegd zijn om alle laakbare feiten en incidenten m.b.t. het concrete voetbalspel te beslechten, zijn het SC., respectievelijk het bevoegd P.C.

Beide repressieve comités oordelen op basis van het scheidsrechtersverslag evenals op basis van de bevindingen n.a.v. het verhoor en de confrontatie van beide partijen.

Voor de specifieke rechtspleging ter zake verwijs ik naar het eerste hoofdstuk.

Merk op dat het SC. de enige bevoegde instantie is om alle geschillen van sportieve aard n.a.v. wedstrijden, gespeeld in het kader van de Beker van België, te beoordelen. Gezien er in casu een uiterst snelle beslissing vereist is, worden er voor deze klachten afwijkende termijnen bepaald zodat het indienen van een klacht na deze termijnen, nog enkel op financieel vlak ontvankelijk en gegrond kan bevonden worden. Ingevolge de vereiste van een snelle berechting zijn de beslissingen van het SC. m.b.t. de Beker van België zonder verhaal.

De schorsingen treden in werking op de eerste dag die volgt op de

(6) d.w.z. dat de schorsingen die worden uitgesproken voor feiten buiten de wedstrijden dezelfde draagwijdte hebben als de schorsingen die uitgesproken worden voor wedstrijdfeiten.

datum waarop de eventuele verhaaltermijn van 6 werkdagen vervalt. Dit is niet het geval wanneer het hoger beroep schorsende kracht heeft. Elke schorsing, behoudens de preventieve, is vatbaar voor hoger beroep bij het BC., Eerste Kamer.

Het hoger beroep wordt gekenmerkt door zijn schorsende rechtskracht, die ingaat vanaf het ogenblik der afgifte van het hoger beroep op het postkantoor van de verzending en die loopt tot op het ogenblik waarop het hoger beroep onderzocht is.

De door de aangeslotenen ingediende hogere beroepen hebben evenwel geen schorsende kracht, indien ze gericht zijn tegen een schorsing tot verschijning, een schorsing wegens vergrijpen tijdens het spel die zich uitstrekt over een periode van tenminste 4 officiële competitiedagen en een schorsing van minstens 28 dagen opgelegd aan een niet-spielend lid. Bovendien mag alleen het BC., Eerste Kamer, zijnde het comité dat in laatste aanleg geoordeeld heeft, beslissen tot de opheffing of de vermindering van de schorsing.

Daarvoor moet het BC. evenwel vooraf inlichtingen inwinnen, voornamelijk nopens het gedrag van de betrokkene bij het comité dat in eerste instantie uitspraak deed.

Wanneer een speler vanwege de beroepsinstantie een dergelijke vermindering bekommt, terwijl hij al de in eerste instantie opgelegde schorsing ondergaan heeft, impliceert dit niet dat de wedstrijden waaraan de speler, uit hoofde van de in eerste aanleg uitgesproken straf niet heeft kunnen deelnemen, herspeeld moeten worden.

5. Gevallen van ambtshalve schorsing: Tijdens de officiële wedstrijden geeft elke beslissing van de scheidsrechter die betrekking heeft op de tucht van de spelers, aanleiding tot ofwel een booking voor waarschuwing ofwel de onmiddellijke uitsluiting.

De booking tot waarschuwing wordt in een boekje ad hoc (dat door de Bond verschaft wordt) ingeschreven.

Wanneer de speler zich echter schuldig maakt aan een nieuwe inbreuk die een booking rechtvaardigt, nadat hij reeds een booking gekregen had, dient de scheidsrechter hem uit te sluiten evenals in het geval dat de inbreuk krachtens de spelregels de uitsluiting rechtvaardigt.

Onmiddellijk na de wedstrijd noteert de scheidsrechter de diverse sancties welke hij genomen heeft op het scheidsrechtersblad, dat 2 afzonderlijke rubrieken (nl. 1 van de waarschuwingen door booking en 1 van de uitsluiting) bevat.

Tegen dergelijke scheidsrechterlijke beslissingen is geen enkel verhaal mogelijk aangezien het om feiten gaat, die uitsluitend aan de appreciatie van de scheidsrechter onderworpen zijn.

Ingeval van uitsluiting zullen de bevoegde repressieve comités één van de hogervermelde sancties opleggen.

Ingeval van 3 waarschuwingen door booking of ingeval van 2 waar-

schuwingen gegeven in de loop van eenzelfde wedstrijd, wordt een ambtshalve (administratieve) schorsing opgelegd.

De secretaris van het S.C. of het P.C. registreert trouwens op basis van elk scheidsrechtersblad de waarschuwingen in de officiële wedstrijden en hij boekt ze vervolgens voor de betrokken spelers.

Zodra een speler 3 waarschuwingen heeft opgelopen, of 2 waarschuwingen krijgt in de loop van eenzelfde wedstrijd, wordt hij ambtshalve geschorst voor één kampioenschapswedstrijd, te weten de tweede kampioenschapswedstrijd die het eerste elftal van de club waaraan de speler is toegewezen, speelt na de publicatie van de sanctie in het Sportleven (7).

Hierop bestaan evenwel uitzonderingen.

Indien een speler in de loop van eenzelfde wedstrijd 2 waarschuwingen ontvangt of indien hij uitgesloten wordt na vooraf een waarschuwing te hebben gekregen, wordt (worden) deze waarschuwingen niet geregistreerd.

Indien de scheidsrechter echter nalaat om een speler, die 2 waarschuwingen kreeg, uit te sluiten, zal de bevoegde bondsinstantie die speler ambtshalve voor één kampioenschapswedstrijd schorsen.

Ten slotte dient nog vermeld te worden dat de ambtshalve schorsingen niet vatbaar zijn voor hoger beroep.

6. Andere disciplinaire sancties: De repressieve comités kunnen, net zoals alle andere bondsjurisdicties, ten allen tijde aan het U.C. de schrapping van een bondslid voorstellen. Deze voorstellen zijn vatbaar voor hoger beroep, dat in casu geen schorsende rechtskracht heeft.

In uitzonderlijke gevallen kan het initiatief van de schrapping krachtens art. 51 BR. van de club uitgaan. Deze kan dan aan het U.C. voorstellen dat 1 van haar leden door dit comité moet geschrapt worden. Wanneer het U.C. dit voorstel verwerpt, wordt het desbetreffend lid als ontslagen beschouwd zodat hij om de toewijzing aan een andere club kan verzoeken.

Wanneer de leden echter bepaalde daden die de eer van de club en de Bond aantasten, gepleegd hebben (zie de opsomming in art. 51c BR.) zijn de clubs reglementair verplicht om de schrapping als tuchtmaatregel aan het U.C. voor te stellen.

In de praktijk komt de schrapping in hoofde van de leden nog zelden voor: alleen in bijzondere gevallen van handtastelijkheden op de scheidsrechter en van daden van omkoperij wordt de schrapping van de daders nog voorgesteld.

(7) Vandaar dat men gewoonlijk zegt dat dergelijke administratieve schorsingen de 10de dag na de publicatie in het Sportleven in werking treden.

In dat geval worden de aangeslotenen ambtshalve geschorst vanaf het ogenblik waarop het voorstel is ingediend tot op het ogenblik dat het U.C. er een beslissing over getroffen heeft.

De schrappingen en de opheffingen ervan mogen ten slotte alleen door het U.C. zonder enige mogelijkheid van verhaal uitgesproken worden.

7. De administratieve schorsing (art. 183, a 6° BR.): Een administratieve schorsing is een schorsing die ofwel door de bevoegde bondsjurisdictie, ofwel door de club wordt uitgesproken tegen een speler, die in overtreding is met één der statuten, of tegen een niet-amateur of een prof die op de transferlijst werd geplaatst en geen aanwerver vond en die weigert het contract van minstens 1 seizoen dat hem reglementair moet aangeboden worden, te ondertekenen (8).

Een dergelijke schorsing wordt ambtshalve opgeheven van zodra de speler een contract ondertekent of een vrije overgang bekomt naar een Belgische of een buitenlandse club. Het bewijs hiervan kan geleverd worden door het insturen bij de Bond van de kennisgeving van het contract en/of de machtiging voor de vrije overgang.

Merk op dat de clubs, die een eigen tuchtrecht t.o. hun leden hanteren, steeds de uitbreiding van de door hen genomen sancties (zoals o.a. de administratieve schorsing t.o. een speler) aan de Bond mogen vragen. (zie ook nr. 4.)

§ 3. De mogelijke tuchtsancties tegen de clubs

a) De geldboete (art. 153, a 1° BR.)

De geldboete is de meest voorkomende tuchtsanctie t.o.v. een club. Het is trouwens een algemene sanctie, die in principe voor elke inbreuk door het bevoegd comité mag opgelegd worden.

Ingeval van incidenten en laakbare feiten zullen de bevoegde repressieve comités geldboeten van maximum 100.000 BF mogen opleggen, met deze beperking dat ze nooit het gemiddelde van de ontvangsten van een wedstrijd, berekend op het gemiddelde van de ontvangsten door de club verwezenlijkt tijdens het seizoen, mogen overschrijden.

Wanneer de sanctie evenwel feiten betreft die zich hebben voorgedaan bij 1 der eerste 4 officiële wedstrijden, zal het gemiddelde der ontvangsten van het vorig seizoen in aanmerking genomen worden.

Voorbeelden van dergelijke laakbare feiten zijn o.m. de overrompeling van het terrein te wijten aan een gebrekkige ordehandhaving in hoofde van

(8) Een speler die op de transferlijst staat en geen aanwerver vindt, moet door de club een contract van minstens 1 seizoen worden aangeboden (art. 46c, 1 en e BR.)

de club, het werpen van knalbussen, en de vechtpartijen (rellen) tussen de aanhangers van de bezoekende en de bezochte club...

Ook in tal van andere gevallen, die als zodanig weinig of niets met de organisatie van het voetbalspel te maken hebben, mogen of moeten de bevoegde bondsinstanties geldboeten opleggen.

Denk maar aan de geldboetes ingeval van omkoperij, van inbreuken op het statuut van de liefhebber, van talrijke geschillen tussen de afstanddoende en de rechtverkrijgende club. Zodoende zal club A die aan club B beloofde speler X af te staan en deze speler daarna aan club C afstaat, kunnen veroordeeld worden tot geldboeten evenals tot een schadevergoeding van de schade, geleden door club B.

Daarnaast bestaan er nog tal van administratieve geldboetes, die ambtshalve n.a.v. bepaalde inbreuken worden opgelegd. Zo kan men elke week in het Sportleven lezen dat het SC., respectievelijk het P.C. boetes oplegt voor het laattijdig inzenden van het scheidsrechtersblad, voor het niet voorleggen van de identiteitskaart, voor het geven van forfait, voor het laattijdig of onvolledig ingevuld inzenden van het kwotatieformulier en zelfs voor bookingen ...

b) Het voorschrijven van maatregelen (art. 153a, 2° BR.)

De bevoegde bondsinstanties kunnen ingeval van ongeregelheden bij een wedstrijd of ingeval van een overrompeling van het terrein de clubs tevens verplichten alle nodige maatregelen te treffen of de geschikte werken uit te voeren om dergelijke manifestaties in de toekomst te vermijden.

Hierbij mogen ze echter niet het omrasteren van het geheel of een gedeelte van het terrein opleggen.

De clubs die voor dergelijke ongeregelheden met een zware geldboete bestraft worden, kunnen trouwens indien zij hun beslissing, per aangekend schrijven binnen de 21 dagen volgend op de uitspraak betekenen aan het SC. of het bevoegd P.C., bekomen dat de betaling van deze boete vervangen wordt door het aanbrengen of het versterken van een omrastering omheen hun terrein of een gedeelte ervan.

De comités bepalen ten slotte de omvang van het werk, maar ze controleren bovendien de uitvoering ervan en gaan na of de prijs overeenstemt met het bedrag van de boete. Het eventueel verschil dient dan aan de Bond gestort te worden.

Ook deze sancties, zijn net zoals de geldboetes tot een bepaald plafond beperkt: ze mogen aan de clubs geen hogere uitgave berokkenen dan het gemiddelde van de ontvangsten berekend zoals voor de geldboetes.

Aanverwante sancties: Ingeval van ernstige laakbare betogingen of wanneer de bezochte club de orde niet heeft kunnen handhaven, kunnen de repressieve comités beslissen dat een wedstrijd (of meerdere)

met gesloten deuren moet gespeeld worden, dat het terrein dient geschorst te worden of dat aan bepaalde toeschouwers de toegang tot de terreinen moet geweigerd worden.

De sancties betreffende wedstrijden met gesloten deuren mogen niet gecumuleerd worden met geldboetes en/of maatregelen, indien ze slaan op incidenten die zich tijdens 1 en dezelfde wedstrijd hebben voorgedaan.

De sanctie van de wedstrijd met gesloten deuren betekent dat de op dat terrein te spelen wedstrijden gedurende een bepaalde tijd zullen plaatshebben zonder dat het publiek erop toegelaten wordt.

Deze sanctie kan ten alle tijde uitgesproken worden zelfs wanneer is uitgemaakt dat de leiders van de betrokken club al het mogelijke hebben gedaan om de orde te handhaven.

Aangezien deze sanctie vooral de supporters - onruststokers beoogt te treffen, kan zij dus insgelijks uitgesproken worden tegen de club waarvan de supporters incidenten verwekt hebben tijdens een wedstrijd op het terrein van de tegenpartij.

Wanneer er daarenboven incidenten buiten de inrichtingen van de bezochte club te vreezen zijn, kunnen de repressieve comités beslissen dat de wedstrijden met gesloten deuren op een neutraal terrein moeten gespeeld worden.

De sanctie van de schorsing van het terrein (art. 76 BR.) impliceert dat op dat terrein alle wedstrijden gedurende een bepaalde tijd verboden zijn.

De sanctie van de toegang tot de speelvelden brengt met zich mee dat al dan niet-aangeslotenen die bij een wedstrijd wanorde gesticht hebben of waarvan de aanwezigheid binnen de instelling aanleiding kan geven tot incidenten, de toegang door hun club kan ontzegd worden. Voor deze 3 specifieke sancties zijn alleen het SC. en het desbetreffend P.C. (onder wiens rechtsbevoegdheid het eerste elftal van de club speelt) bevoegd.

c) De sanctie van het verlies der punten

De bevoegde bondsinstanties (in principe de repressieve comités) mogen beslissen dat de punten niet toegekend worden aan de schuldige club. Deze punten kunnen dan eventueel toegekend worden aan de tegenstrever indien er een inbreuk op het Reglement gebeurde die deze sanctie verantwoordt.

De verschillende inbreuken op het Reglement die het verlies der punten rechtvaardigen zijn de volgende :

- 1° het opstellen van een speler die niet tot de club behoort ;
- 2° het opstellen van een clubspeler, die echter niet gekwalificeerd was om deel te nemen aan de wedstrijd én wiens kwalificatie daarenbo-

ven niet uitsluitend afhing van de wil van de club of van zijn eigen wil (b.v. geschorste spelers);

3° het opstellen van een niet-gekwalficeerde clubspeler, wiens kwalificatie het gevolg was van een door de club bedreven fout;

4° het opstellen van een speler als invaller, hoewel hij b.v. niet op het scheidsrechtersblad vermeld staat of die tijdens de wedstrijd reeds zelf vervangen werd;

5° het opstellen van een 4de buitenlander in het eerste elftal...

Daarnaast kunnen ook daden van omkoperij tot het verlies der punten leiden. (zie hoofdstuk 2)

De straffen voor clubs die niet-gekwalficeerde spelers opstellen : Om gekwalficeerd te zijn moet de speler op de dag van de wedstrijd minstens acht jaar oud zijn en mag hij slechts voor éénzelfde werkende club in de loop van eenzelfde seizoen in de officiële wedstrijden uitkomen. Bovendien is vereist dat de Belgische spelers minstens 14 dagen aangesloten zijn.

Benevens administratieve geldboeten, verliest de club de punten van al de wedstrijden waaraan de niet-gekwalficeerde speler heeft deelgenomen, en zulks voor een termijn aanvangend 50 dagen vóór de datum van de klacht of vóór de datum van de opening van het onderzoek dat de inbreuk vaststelde en eindigend op de dag van de uitspraak.

Met de kwalificatie der spelers mag geen rekening gehouden worden indien het om een wedstrijd waarvoor forfait gegeven werd, gaat. Evenmin is dit het geval wanneer het bevoegd comité een uitgestelde of gestaakte wedstrijd doet herspelen.

Voor de sancties i.v.m. de kwalificatie van een speler is in ieder geval geen klacht vereist: de bevoegde comités mogen derhalve ambtshalve beslissen.

Wanneer de club, die niet-aangeslotenen heeft laten optreden, die in de loop van een voorgaand seizoen aan ten minste 2 officiële wedstrijden voor die club hebben deelgenomen, zonder dat er een klacht werd ingediend, de aansluiting van gezegde spelers binnen de 8 dagen in orde brengt, dient haar echter het voordeel van de goede trouw toegekend te worden. (art. 100 BR.)

Inzake de goede trouw, is de taak van de repressieve comités beperkt tot het onderzoek van de zaak. Daarna dienen ze een objectief verslag over de feiten aan het U.C. door te zenden, dat alleen bevoegd is om een beslissing te nemen.

Ten slotte leidt ook het niet-opkomen (forfait) van een elftal evenals de ongeschiktheid van het terrein (b.v. zonder netten in het doel) tot het verlies der punten.

d) De schrapping van een club (art. 153a, 5° BR.)

De sanctie van de schrapping van een club komt nog minder voor dan de schrapping van een lid: alleen ingeval van schulden of ingeval van omkoperij kan een club van de bondslijsten geschrapt worden. Hiervoor is alleen het U.C. bevoegd.

§ 4. De tuchtrechtelijke bevoegdheid van de clubs

Aangezien de clubs wezenlijk één of andere vereniging zijn, oefenen ook zij een tuchtrecht op hun leden uit.

Deze tuchtsancties die geen inbreuk mogen uitmaken op het Reglement moeten in het clubreglement of in het contract van de speler voorzien zijn.

Traditioneel zullen de clubs schorsingen en geldboeten uitspreken. Deze moeten dan wel binnen de maand, op straffe van verval opgeëist worden.

Dergelijke clubbeslissingen zijn ten slotte aanvechtbaar in eerste aanleg voor het SC. (of een P.C.) Nochtans kan ook de club de uitbreiding van een door haar opgelegde schorsing aan de Bond vragen.

§ 5. Nog enkele praktijkgevallen - toepassingen

- 1) Voor *lichte overtredingen op de spelregels*, genoteerd door de scheidsrechter, worden meestal morele tuchtsancties, zoals de blaam en de waarschuwing gegeven. Vooral de oefenmeesters komen er wel eens met een blaam vanaf.
- 2) Wat de *tuchtsancties tegen de geselecteerde spelers* voor de nationale elftallen betreft, is alleen het U.C. bevoegd om soeverein en zonder verhaal de door zijn Technische Commissie voorgestelde sancties toe te passen. (art. 159bis b 3 BR.)
- 3) Wanneer een club een *vriendschappelijke wedstrijd* speelt zonder de toestemming van het bevoegd comité (9), worden de ontvangsten verbeurd verklaard en wordt de club een geldboete opgelegd (art. 123c BR)
- 4) *Het forfait* (art. 87 BR.): Bij afwezigheid van een elftal op het reglementaire uur, dient de scheidsrechter het feit vast te stellen indien het aanwezige elftal erom verzoekt, of is hij gemachtigd om 10 minuten te wachten, indien hem niets gevraagd wordt.

Indien de ploeg dan toch nog aankomt, nadat haar afwezigheid al door de scheidsrechter opgetekend werd, en vervolgens de wedstrijd

(9) vriendschappelijke wedstrijden moeten steeds aangevraagd worden bij het P.C. of het SC.

als een vriendschappelijke wedstrijd doorgaat, zal alleen een administratieve boete dienen betaald te worden.

In de andere gevallen, moeten ook nog vergoedingen aan de benadeelde club betaald worden.

- 5) Soms zal het SC. (of het P.C.) beoordelen dat een wedstrijd dient *herspeeld* te worden. Dit is het geval wanneer een scheidsrechterlijke vergissing in de toepassing van de spelregels van aard is geweest de gang van het spel grondig te veranderen.

Slechts indien bewezen wordt dat tussen het ogenblik waarop de fout begaan werd en het einde van de wedstrijd, de score nog onmogelijk zodanig had kunnen gewijzigd worden dat de toekenning van de punten erdoor kon veranderen, dient de match niet herspeeld te worden. Zo werd de visie verdedigd dat de bekerwedstrijd Cercle Brugge - Lierse dd. 3 januari 1982 moest herspeeld worden. In deze wedstrijd kwam de grensrechter Vanderlinden, op dat ogenblik omringd door Lierse spelers ten val. Het feit werd gerapporteerd door scheidsrechter Van Langenhove, doch men had niets gezien zodat er niemand uitgesloten werd.

Als men het incident erkent, had een Lierse speler moeten uitgesloten worden. Dit is niet gebeurd zodat Lierse ten onrechte met 11 i.p.v. met 10 spelers heeft gespeeld. De scheidsrechter heeft dus in dat geval niet alle tuchtmiddelen uitgeput, zodat de wedstrijd moet herspeeld worden. De andere mogelijkheid is dat noch de scheidsrechter, noch de grensrechter de dader konden identificeren, zodat Lierse dit zelf moet doen. Als Lierse dan weigerde kennis te geven, dan gaat deze ploeg in fout vermits de scheidsrechter, indien hij kennis had de dader kon uitgesloten hebben. Aangezien dit niet gebeurd is, zou Lierse met het verlies der punten moeten gestraft worden. (nl. voor het opstellen van een niet-gekwalificeerde speler)

Nochtans heeft het SC. er anders over beslist door de klacht van Cercle af te wijzen.

- 6) *De zaak K.Sp. Charleroi t./K.F.C. Boom* (Sportleven 18 maart 1981) Op het ogenblik dat de score 2-0 bedroeg werd de doelwachter van Boom gekwetst door een knalbus vanwege een Charleroi-supporter. Na de vervanging van de doelman, liep een andere veldspeler een blessure op, zodat Boom zich genoodzaakt zag om met 10 man verder te spelen, vermits ze ook al eerder een vervanging van een veldspeler hadden doorgevoerd.

Aldus besliste het SC. op 11 maart 1981 dat Boom zijn kansen niet normaal heeft kunnen verdedigen door het wangedrag van de supporters. En aangezien een club geen voordeel mag halen uit dat wangedrag, werd Charleroi gesanctioneerd met het verlies der punten. (uitslag 0-5 met een geldboete van 100.000 BF)

Later besliste het BC. dat de wedstrijd diende herspeeld te worden

daar het niet zeker was dat de knalbus van een supporter van de thuisploeg afkomstig was.

- 7) Ook voor het *gebrek aan organisatie*, de onbespeelbaarheid van het terrein, de tuchteloosheid van de spelers en het werpen van projectielen werden herhaaldelijk diverse geldboetes aan verschillende clubs opgelegd.
- 8) N.a.v. de *incidenten in een vriendschappelijke wedstrijd Oudenaard - K.A.A.Gent* dd. 12.8.81 besliste het SC. op 2 september '81 dat Oudenaarde 1 wedstrijd met gesloten deuren moest spelen. Bovendien moest de club de toegang aan een niet-aangesloten onruststoker in de toekomst ontzeggen.

g) De zaak J.M. Pfaff

1. De feiten: Na afloop van de bekerwedstrijd tussen Beveren en Lokeren dd. 25.2.81 gebeurde er een incident tussen lijnrechter Thirion en de Beverense doelman Pfaff.

Scheidsrechter Ponnet noteerde aldus op aanvraag van de lijnrechter, op zijn verslag dat speler Pfaff aan de heer Thirion een opzettelijke kniestoot toediende.

2. De beslissingen: Ingevolge de ernstige kwalificatie bracht het SC. het U.C. hiervan op de hoogte. Het U.C. besloot dan speler Pfaff onmiddellijk te schorsen (preventieve schorsing) vanaf 24 februari 1981.

Op 11 maart moesten de speler en de grensrechter voor het SC. verschijnen (10). Op basis van de verzachtende wijzigingen aan de versie van het scheidsrechtersverslag, schorste het U.C. speler Pfaff maar voor 4 maanden, nl. tot 30.6.81.

Het BC., Eerste Kamer kwam tot dezelfde bevindingen, daar, ongeacht de herhaalde wijzigingen van de visie van de grensrechter, Pfaff in ieder geval schuldig bleef aan onbehoorlijk gedrag tegen de grensrechter.

Ook de heroproeping, die op een verkeerde omschrijving op het scheidsrechtersverslag van de laakbare feiten en op de gewijzigde versie van deze feiten steunde, bracht voor speler Pfaff geen aarde aan de dijk: hij bleef geschorst tot 30 juni.

3. Enige commentaar: Deze zaak heeft geenszins een goede indruk op het onfeilbaar gezag van de scheidsrechters nagelaten. Integendeel, vele stemmen begonnen dit gezag evenals de pauselijke bulle (het scheidsrechtersverslag) als middeleeuws en dictatoriaal af te breken ...

Alleszins staat het vast dat de bevoegde bondsinstanties niet al te con-

(10) In ernstige gevallen worden steeds de speler en de scheidsrechter opgeroepen.

sequent zijn geweest, doch eerder een soort Salomons-oordeel geveld hebben.

Normaliter moet agressie op de scheidsrechter met minimum 3 jaar schorsing gesanctioneerd worden. Maar aangezien de grensrechter de kwalificatie op het scheidsrechtersverslag in diskrediet gebracht heeft (een tik i.p.v. een kniestoot, op het veld i.p.v. in de spelerstunnel enz...) besefte het SC. dat er iets niet juist was. Vandaar dat ze zelfs niet de gebruikelijke schorsing van 1 jaar (voor een lichte tik) oplegde. Het werd uiteindelijk een effectieve schorsing van 4 maanden, dewelke als een soort compromis moet beschouwd worden tussen het feit dat het betaald voetbal voor J.M. Pfaff zijn broodwinning betekent en het feit dat het geag van de persoon van de scheidsrechter hoog moet gehouden worden (11).

Deze zaak werd anders wel door voldoende spanning geschraagd. Denk maar aan het verbod om de videobeelden uit te zenden, teneinde de rechtspraak niet te beïnvloeden.

Filmopnamen gelden in ons bondsrecht trouwens niet als efficiënte bewijsmiddelen vermits ze maar een beperkte en vage weergave van de werkelijkheid kunnen bevatten en vermits ze daarenboven valselijk kunnen gestructureerd zijn.

In Duitsland daarentegen worden de T.V.-opnamen wel als een absoluut bewijs gehanteerd.

Vermits iedere scheidsrechter individueel reageert en dus kwalificeert, is er geen uniformisering van het sanctiesysteem mogelijk. Men zal daarom noodzakelijk rekening houden met de individuele omstandigheden, hoewel er toch een zekere praktijk bestaat om soortgelijke overtredingen binnen bepaalde minima en maxima te laten variëren. Merkwaardig, maar begrijpzaam, is het feit dat de schadelijke gevolgen voor de beroepsspelers eerder zullen geminimaliseerd worden dan voor de amateurs.

§ 6. Het tuchtrecht t.o. de scheidsrechters

a. De eigen tuchtrechtelijke instanties

Alleen de scheidsrechterscommissies zijn bevoegd om de scheidsrechters die in hun hoedanigheid van scheidsrechter het Reglement overtreden, te sanctioneren.

Wanneer een scheidsrechter b.v. in de hoedanigheid van toeschouwer optreedt valt hij net zoals alle anderen die laakbare feiten van sportieve aard begaan, onder de rechtsbevoegdheid van het SC. of het desbetreffend P.C.

(11) Het enige waar het SC: zeker van was, was dat er iets tussen beide partijen moet gebeurd zijn.

b. Het eigenlijke tuchtrecht t.o. de scheidsrechter

1. De taken van de scheidsrechter : De scheidsrechter is een aangestelde van de Bond. Hij vertegenwoordigt het bondsgezag vanaf 't ogenblik dat hij het speelveld betreedt. Art. 5 van de Spelregels bepaalt dat hij moet waken over de toepassing van de Spelregels. Daarvoor beschikt hij over een tuchtmacht die zich uitstrekt tot de inbreuken die begaan worden tijdens een tijdelijke spelonderbreking. Wanneer hij feitelijke gebeurtenissen apprecieert, zijn deze beslissingen (over feiten) onherroepelijk voor zover zij betrekking hebben op de uitslag van de wedstrijd.

2. Enkele verbodsbepalingen voor de scheidsrechters : Art. 58 BR. bepaalt enkele verbodsbepalingen in hoofde van de scheidsrechter en dit omwille van de specificiteit van zijn functie.

Zo mag een scheidsrechter niet deelnemen aan kampioenschapswedstrijden, als speler of als bekleeder van enige andere officiële functie. Behalve ingeval van overmacht moeten de scheidsrechters bovendien steeds 15 dagen vanop voorhand verwittigen dat ze onbeschikbaar zijn.

Vervolgens zijn ze verplicht om alle ongeregeldheden die in de loop van een wedstrijd voorgevallen zijn, op het scheidsrechtersverslag te noteren. Indien een scheidsrechter, die een speler uitsluit, na de wedstrijd deze uitsluiting kwijtscheldt en er aldus geen gewag van maakt in het scheidsrechtersverslag, dan kan de Directiecommissie hem hiervoor sanctioneren met een tijdelijke schorsing van zijn functie (12).

Art. 72 BR. handelt over het scheidsrechtersblad dat door de leiders van de bezochte club voor iedere wedstrijd moet opgemaakt worden. Het scheidsrechtersblad bevat alle formaliteiten over de wedstrijd. Dit moet op de dag van de wedstrijd zelf worden overgemaakt aan de secretaris van de repressieve comités. De strook met de scheidsrechterskosten gaat samen met de staat der ontvangsten naar de Algemene Thesaurie.

Elke nalatigheid wordt bestraft met administratieve boetes in hoofde van de nalatige clubs.

Ten slotte bepaalt art. 58g BR. dat de scheidsrechters een begrensd recht op hoger beroep hebben, nl. ze mogen geen hoger beroep aantekenen tegen de genomen beslissingen, dan wanneer zij schadeloosstelling (wegens schade die hen is toegebracht) gevraagd hebben.

3. De tuchtrechterlijke bevoegdheid van de scheidsrechterscommissies (art. 164 en 165 BR.): Al de formalistische tekortkomingen, zoals de

(12) Van het scheidsrechtersverslag moet het scheidsrechtersblad onderscheiden worden !

niet-gerechvaardigde of laattijdige afzegging, de afwezigheid of de laattijdigheid op een wedstrijd, het niet-naleven van de onderrichtingen betreffende het inzenden van verslagen, gebrek aan stiptheid, worden gesanctioneerd met administratieve boetes of waarschuwingen. Zelden komt het voor dat een scheidsrechter voor dergelijke tekorten in zijn functie wordt geschorst.

De klachten betreffende de effectieve spelleiding worden door de Beheerscommissie beoordeeld.

Dergelijke klachten slaan ofwel op de vergissingen begaan bij het beoordelen van een feit ofwel op een verkeerde toepassing van de Spelregels (veel voorkomend zijn de toepassingen van off-sides en penalties).

1) Wat de feiten betreft heeft de scheidsrechter een soevereine appreciatiemacht, zodat zelfs bij een foutieve beoordeling van de feiten de uitslag van de wedstrijd niet kan gewijzigd worden: "Bovendien zijn de beslissingen van een scheidsrechter in zaken die uitdrukkelijk op het spel betrekking hebben en die tijdens de wedstrijd voorkomen niet vatbaar voor hoger beroep, voor zover zulks de uitslag van de wedstrijd betreft." M.a.w. de uitslag blijft definitief.

Dit neemt evenwel niet weg dat deze klachten niet moeten behandeld worden. Integendeel de scheidsrechterscommissies zullen de gewone procedure moeten volgen. Hierbij kan ze wel aan de betrokken club laten weten dat haar verzoek weinig kans op succes heeft. Vandaar dat er telkens gevraagd wordt of de klager doorgaat met de zaak. In sommige gevallen zal een club, waarvan de klacht regelmatig in aanwezigheid van de scheidsrechter onderzocht werd, en die tegen de in eerste aanleg genomen beslissing in hoger beroep gaat, zelfs met geldboetes bestraft wordt.

2) Wanneer de C.S.C. (of de P.S.C.) vaststelt dat een scheidsrechter een verkeerde toepassing van de Spelregels heeft gemaakt, dan dient het SC. (of het P.C.) te bepalen of de vergissing van die aard is geweest om de gang van het spel grondig te wijzigen. Zo ja, dient de wedstrijd nietig verklaard te worden, tenzij op 't ogenblik van de scheidsrechterlijke fout de score onmogelijk nog zodanig had kunnen gewijzigd worden dat de toekenning van de punten erdoor kon veranderen. Ingeval van nietigverklaring, dient de wedstrijd herspeeld te worden.

4. Procedure : De klachten betreffende de feiten voorgevallen tijdens een wedstrijd of betreffende de uitslag van een wedstrijd moeten binnen de 4 werkdagen die erop volgen, ingediend worden op straffe van onontvankelijkheid (13).

(13) Voor feiten m.b.t. de kwalificatie van de speler of i.v.m. een inbreuk op het statuut is de ontvankelijkheidstermijn 90 dagen zonder dat deze evenwel de 30ste juni die volgt op 't einde van de competitie mag overschrijden.

Als de klacht tegen de spelleiding tegelijkertijd een klacht tegen de scheidsrechter, respectievelijk grensrechter, bevat, dan oordeelt de betrokken scheidsrechterscommissie soeverein of de schuldig geachte scheidsrechter vóór het onderzoek al dan niet van de hem ten laste gelegde feiten op de hoogte moet gebracht worden.

De klachten betreffende het schorsen of het uitstellen van een wedstrijd, evenals betreffende de beslissing van een scheidsrechter om een wedstrijd te schorsen wegens incidenten, vallen onder de rechtsmacht van de repressieve comités, die ten slotte ook de klachten nopens de geldigheid van de uitsluiting waarnemen. In casu zal de wisselwerking tussen de scheidsrechterscommissie en de repressieve comités permanent zijn.

5. De sancties: In principe mogen de scheidsrechterscommissies maar 1 sanctie treffen, m.n. de schorsing van de scheidsrechter in zijn functie. Willen ze daarentegen bijkomende straffen opleggen, zoals de schorsing als bondslid, de ontzegging van de toegang tot de speelvelden (als toeschouwer), dan moeten ze dit voorstellen aan de repressieve comités, die de uiteindelijke beslissing vellen. Ook wat de administratieve boetes betreft, is hun tuchtmacht beperkt tot de voorstellen. Alleen de administratieve geldboetes ingeval van niet-gegronde klachten of hogereberoepen mag ze zelf opleggen.

Voor de zittingsdelicten daarentegen zijn ze volledig bevoegd, behalve voor de schrapping en wanneer een comitélid, dat niet onder haar rechtsmacht valt, de dader is.

Het opleggen van administratieve boetes komt in de praktijk weinig voor. De Directiecommissie zal meestal een blaam of een waarschuwing geven.

Indien de scheidsrechter daarentegen de verbodsbepalingen van art. 58 BR. overtreedt valt hij onder de rechtsmacht van de repressieve comités vermits hij in dat geval als speler of als bekleeder van een officiële functie is opgetreden.

Aldus blijft de enige sanctie die de scheidsrechterscommissies tegen de scheidsrechters in overtreding kunnen uitspreken de schorsing in zijn functie. Vermelden we nog dat zulke sanctie een enorme hypotheek betekent voor een succesvolle carrière vermits er dan 5 jaar arbitrage bijkomt.

c. Het specifieke belang van de scheidsrechter

De scheidsrechter bekleedt een speciale plaats in het bondssysteem. Hij is immers de verpersoonlijking van het bondsgezag op het speelveld. Het scheidsrechterlijk gezag is dus een absolute voorwaarde (een noodzakelijk kwaad) voor een behoorlijke organisatie van de competities.

Aangezien zijn terrein, nl. het speelveld, steeds het mikpunt van alle incidenten en geweld is geweest, moest dit specifiek bondsgezag overbeschermd worden.

Daarvoor werd zijn woord heilig verklaard. Zijn teksten werden pauselijke bulles, zelfs zodanig dat op basis van het scheidsrechtersverslag in feite de schuld al vaststond, zodat de repressieve comités er nog enkel een straf moeten opplakken.

Recentelijk is de werkgroep GOBERT de rechtskracht van het scheidsrechtersverslag wat gaan relativeren door de rechten van de verdediger t.o.v. het scheidsrechtersverslag uit te breiden. Zo kan b.v. hoogstwaarschijnlijk het scheidsrechtersverslag vanaf juni '82 door de partijen vooraf ingekeken worden.

Dat hun scheidsrechterlijk gezag onaantastbaar is blijkt trouwens ook uit het feit dat hun beslissingen nopens de feiten op het speelveld onherroepelijk zijn en dus geenszins tot een wijziging van de uitslag kunnen leiden.

Ten slotte vormen de scheidsrechterskosten een aanzienlijke balanspost in de bondsfinanciën. De reden is overduidelijk: indien de vergoedingen zouden verlagen, zouden er immers geen kandidaten-scheidsrechters meer zijn. De vrees voor het geweld is immers te groot. Het gezag staat dus ijzersterk. Maar is er dan geen kans tot misbruik van deze verregaande macht? Of kunnen de spelers en clubs wel een objectieve spelleiding verwachten, zeker als men weet dat de scheidsrechters verplicht moeten aangesloten zijn bij een club?

Advocaat VAN MELKEBEKE (gewezen scheidsrechter en tevens lid van de S.SC.) beweerde in elk geval dat het een waanidee is om te gaan denken dat de grote clubs bepaalde invloeden hebben op hun scheidsrechters. Natuurlijk komt het altijd wel eens voor dat deze of gene zich laat meeslepen, maar in de regel is de aansluiting bij een club voor de scheidsrechter niet meer dan een formaliteitje dat enkel in het begin moet vervuld worden.

Bovendien is er nog de verbodsbepaling van art. 58 BR., die verhindert dat een scheidsrechter eventueel andere belangen (dan de scheidsrechterlijke) zou kunnen laten gelden in de officiële competitie (14).

Ten slotte is het sterke, onaantastbare karakter van dit bondsgezag verdedigbaar om de eenvoudige reden dat in het tegenovergestelde geval elke competitie zou onmogelijk worden aangezien dan eenieder het zwakke gezag zou contesteren (wat in die veronderstelling tot een permanente overbelasting van de bondsjurisdicties zou leiden).

(14) Merk evenwel op dat er aan de scheidsrechters nergens een zwijgplicht is opgelegd: het is enkel een papieren regel, een beschermend advies dat ervoor zorgt dat de eer van de groep niet de kans loopt om aangetast te worden.